

Financieel jaarverslag 2019

Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam
's-Lands Zeemagazijn~Kattenburgerplein 1~
1018KK Amsterdam

Voorblad

Inhoud	1
Bestuursverslag	2
Jaarrekening	38
Balans	40
Resultatenrekening	42
Functioneel	44
Kasstroom	46
Grondslagen	48
Toelichting balans	54
Toelichting resultatenrekening	66
Toelichting functioneel	74
Gelieerde rechtspersonen	75
Handtekening	76
Overige gegevens	77
Accountantsverklaring	79
Bijlage verantw OCW	83
Bijlage bezoekersgegevens	84
Bijlage overige kengetallen	85
Bijlage nevenfuncties	86

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

1. Inleiding

a. Motto en missie

Vanuit het motto **Water verbindt werelden** en de in 2018 geformuleerde missie van Het Scheepvaartmuseum is in 2019 in aansluiting op de uitgangspunten voor het nieuwe cultuurbeleid verder gewerkt aan de uitvoering van het (tentoonstellings-)programma voor de komende jaren. Thema's als zorg voor de collectie, meerstemmige benadering in het collectie- en presentatiebeleid, digitalisering, duurzaamheid en visie op ondernemerschap en governance spelen hierbij een belangrijke rol.

Aan de missie

Wij laten zien hoe sterk de maritieme wereld en de samenleving verbonden zijn en specifiek welke impact dit heeft op het leven van zoveel individuen

wordt gewerkt aan de hand van drie pijlers; toonaangevend & onderzoekend, betrokken & urgent en ondernemend & verbindend.

Met de opening in mei 2019 van de Hoofdgalerij op de begane grond van het museum is de relatie tussen gebouw en collectie voor bezoekers meer zichtbaar geworden. Met deze nieuwe opstelling, waarbij aan de hand van 50 topstukken het verhaal van de Republiek der Nederlanden wordt verteld, laat Het Scheepvaartmuseum haar positie als toonaangevende museale instelling goed zien.

In de tentoonstellingen *Strijd om het IJs* en *Rijzend water*, geopend in oktober 2019, wordt een duidelijke link gelegd tussen collectie en maatschappelijke vraagstukken (klimaatverandering en geopolitieke verhoudingen). Bij deze tentoonstellingen ziet het museum een ander, met name jonger publiek en veel aandacht in de pers. De tentoonstelling *Rijzend Water* zal gaan reizen en in 2020 te zien zijn in o.a. Almere (opening in de Kunstlinie Almere Flevoland, het KAF, in januari 2020) en in New York (opening in Museum of the City of New York in april 2020). Bij de tentoonstelling *Strijd om het IJs* over 400 jaar ontdekking en exploitatie van de Noordpool is een semi-wetenschappelijke publicatie verschenen. Het wetenschapsprogramma is verder ontwikkeld met drie onderzoeksplaatsen (fellowships) voor (toekomstige) conservatoren en wetenschappers. Ook zijn er twee nieuwe (onderzoeks)conservatoren aangesteld. Verder is het *Zeemagazijn*, het ledenblad van de Vereniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum, omgevormd tot een informatief maritiem magazine.

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft zich als sponsor voor de tentoonstelling *Strijd om het IJs* aan het museum verbonden om het bewustzijn omtrent de vraagstukken die samenhangen met klimaatverandering te vergroten. Een samenwerking die o.a. resulteerde in een spraakmakende projectie op de westgevel van het museumgebouw tijdens Museumnacht, en een filmvertoning in de presentatieruimte van het museum.

Met de opening van de Hoofdgalerij op de begane grond zal de integratie tussen bezoekers van evenementen en van het museum verder stijgen; in 2019 bezocht 43% van de evenementenbezoekers daadwerkelijk een tentoonstelling in het museum (t.o.v. 41% in 2018). Een verdere groei van de integratie was verwacht voor 2020, echter door het uitbreken van het Corona virus en de door de overheid genomen maatregelen die een sluiting van het museum voorschreven in maart 2020 zal dit helaas niet gerealiseerd kunnen worden.

b. Doelstellingen volgens Blauwdruk

De jaarrekening 2019 van Het Scheepvaartmuseum is de financiële weergave van het derde jaar van de cultuurperiode 2017-2020 en van de uitvoering van het activiteitenplan *Blauwdruk* van het museum met daarin opgenomen vijf doelstellingen voor deze periode:

1. Het Scheepvaartmuseum positioneert zich in het topsegment van het Nederlandse museumbestel;
2. Het Scheepvaartmuseum is een toonaangevend internationaal kennis- en expertisecentrum op het gebied van maritieme geschiedenis en ontsluit daartoe zijn collectie en kennis;

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

3. Het Scheepvaartmuseum is toegankelijk voor een breed publiek;
4. Het Scheepvaartmuseum is een financieel gezonde organisatie waar museale en commerciële belangen in balans zijn;
5. Het Scheepvaartmuseum is een werkgever die zijn medewerkers inspireert en motiveert om zichzelf te blijven ontwikkelen.

Bovengenoemde doelstellingen worden in deze jaarrekening toegelicht.

2. Doelstelling 1 – Positionering in het topsegment

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum positioneert zich in het topsegment van het Nederlandse museumbestel, middels verbindende thema's die richtinggevend zijn voor collectievorming, onderzoek, tentoonstellingen en publieksprogrammering.

Positionering	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Waardering	8,2	8,3
Net Promotor Score*	+38	+44

*NPS score (mate van aanbeveling)

Waardering:

Ten opzichte van de benchmark is de waardering van het overall bezoek met 8,2 in 2019 onverminderd hoog. Nederlandse bezoekers geven gemiddeld een 8,1 en buitenlandse bezoekers een 8,5. De NPS score over alle bezoekers ligt met gemiddeld +38 ook hoog. Veel bezoekers geven hiermee aan een herhaalbezoek aan het museum te overwegen. De benchmark in de museumsector (volgens onderzoeksbureau Motivaction) komt uit op een waardering van 8.0 en een NPS score van +32.

Loyaliteit:

Het relatieve aantal herhaalbezoekers is toegenomen ten opzichte van de voorgaande jaren, 41% van het totaal aantal bezoekers was herhaalbezoeker in 2019 (32% in 2017 en 2018). De gemiddelde herhaalbezoekintentie over alle bezoekers heen is met 72% gelijk aan 2018. De intentie om nogmaals te komen is bij de Nederlandse bezoeker verder gestegen (77% in 2019 tegen 74% in 2018).

b. Collectiebeheer

Voor de periode 2017-2020 zijn in het Collectieplan (opgesteld in 2016) de volgende beleidsprioriteiten vastgesteld:

- vergroten van de toegankelijkheid van de collectie;
- intensiveren van de zichtbaarheid van de collectie;
- het stimuleren en borgen van de kennisfunctie.

Collectiebeheer en registratie

Eén van de operationele doelstellingen die als onderdeel van de hierboven genoemde prioriteiten in het collectieplan zijn opgenomen is de actualisering van het Handboek Collectiebeheer. De basis van dit handboek wordt gevormd door de procedures van Spectrum, de internationale standaard voor Collectiebeheer in het museale werkveld. Van de in totaal 21 procedures zijn er 9 door Spectrum aangemerkt als zogeheten 'primary procedures'; zij beschrijven de belangrijkste processen van het Collectiebeheer. Van deze 9 belangrijkste procedures zijn er 8 in 2019 uitgewerkt, getoetst door de Auditcommissie Collectiebeheer (ACC) van de Vereeniging, en vormen het up-to-date Handboek Procedures Collectiebeheer. Uitwerking van de laatste primary procedure volgt in 2020.

Ook het actiepunt actualiseren en aanvullen van het CHV (Collectie Hulpverleningsplan) is opgepakt, in lijn met de aanbevelingen van de Erfgoedinspectie op het vlak van veiligheidszorg bij museale beheerders. Dit heeft geresulteerd in een bijgewerkt Collectie Hulpverleningsplan (oktober 2019) voor het museumgebouw 'het Zeemagazijn'. De interne organisatie bij calamiteiten, de prioriteitenlijsten met objecten per zaal en de plattegronden en routes zijn allen weer up-to-date. In 2020 volgt een opfriscursus voor de betrokken afdelingen.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Het intensiveren van de zichtbaarheid van de collectie moet vorm krijgen door het digitaal delen van kennis en collecties. Aan de basis hiervan ligt het controleren, vastleggen en uitbreiden van de collectie-informatie en het vervaardigen van hoogwaardig beeldmateriaal. In 2019 heeft de fotografie en registratie van de deelcollectie vaartuigen, scheepsonderdelen, werktuigen en gereedschap in het depot in Hoogwoud een vervolg gekregen; een externe fotograaf heeft in het laatste kwartaal in totaal 1.221 opnames gemaakt. Daarnaast is de collectie-informatie gecontroleerd en waar nodig aangevuld en zijn alle vaartuigen beter ondersteund en toegankelijker in nieuwe stellingen geplaatst. In het depot in Amsterdam is naast de registratie van de aanwinsten een begin gemaakt met de controle van de objectregistratie en de standplaatsregistratie van de omvangrijke fotocollectie.

Aantal objecten van de collectie dat is geregistreerd, gedigitaliseerd en ontsloten:

Aantal records museaal	187.674
Aantal records bibliotheek	66.874
Totaal	254.548
<i>Als % van het totaal</i>	73%

Waarvan in 2019 toegevoegd museaal	764
Waarvan in 2019 toegevoegd bibliotheek	196
Totaal	960

Aantal geconserveerde en gerestaureerde objecten van de collectie:

- Extern, ten behoeve van de expositie *Republiek aan Zee*: vier schilderijen inclusief lijst, een schilderijlijst en drie zilveren penningen.
- Extern, ten behoeve van de expositie *Cartografie & Curiosa*: twee zilveren penningen.
- Extern, ten behoeve van de expositie *Strijd om het IJs*: 22 tekeningen, zes foto's, twee kaarten, een prent, een schilderij, een schilderijlijst, drie boeken en vijf textilia.
- Extern, ten behoeve van de expositie *Het Verhaal van de Walvis*: vier foto's, een tekening en een prent.
- Extern, ten behoeve van nieuwe aanwinsten: een hutkoffer, zeven postzegels en vijf tekeningen.
- Extern, ten behoeve van uitgaande bruiklenen: twee fotocollages (kosten voor rekening van de bruikleennemer).
- Intern: 201 glasnegatieven (schoonmaken, verpakken, registreren en digitaliseren) en 60 scheepsmodellen (schoonmaken, diverse conserveringshandelingen en onderzoek).

In 2019 werden 127 externe en 138 interne fotobestellingen geplaatst voor respectievelijk 995 en 3.873 foto's van objecten uit de museumcollectie. In belangrijke mate betreft het bestellingen van bestaande of nieuwe opnamen voor de samenstelling van tentoonstellingen en publicaties zoals het jaarboek.

Aantal objecten uit legaten en schenkingen dat door de instelling is aanvaard op eigen naam of namens de Staat der Nederlanden:

Schenkingen/legaten 2019 museaal	429
Schenkingen/legaten 2019 bibliotheek	123
Totaal	552

Waarvan museaal aan VNHSM	429
Waarvan bibliotheek aan VNHSM	123
Totaal	552

Waarvan museaal aan Staat der Nederlanden	0
Waarvan bibl. aan Staat der Nederlanden	0
Totaal	0

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Aantal objecten dat is aangekocht:

Aankopen 2019 museaal	196
Aankopen 2019 bibliotheek	73
Totaal	269

Uit het aankoopbudget van de VNHSM, museaal	3
Uit het aankoopbudget van de VNHSM, bibliotheek	0
Totaal	3

Aantal objecten dat zichtbaar is voor het algemene publiek (= aantal objecten dat is tentoongesteld in het museum + aantal objecten dat is uitgeleend aan andere instellingen):

	museaal	bibliotheek	totaal
In 2019 getoond in het Zeemagazijn	960	105	1.065
In 2019 tentoongesteld bij bruikleennemers	200	5	205
Totaal	1.160	110	1.270

c. Collectieverwerving

In 2019 werden door aankoop of schenking veel nieuwe aanwinsten aan de museumcollectie toegevoegd. Deze verwervingen illustreren de breedte en variëteit van de collectie. Enkele voorbeelden zijn de aankoop tijdens Art Rotterdam van het vierluik *The battle & water angle* van Ade Darmawan, waar de prentkunstenaar een hedendaagse visie geeft op het koloniale verleden. Verder werden aan de collectie toegevoegd:

- een zeventiende-eeuwse entersabel;
- een tinnen dienblad met de afbeelding van een achttiende-eeuws koopvaardijship;
- een aquarel vervaardigd door Johan Hendrik van Mastenbroek (1875-1945) van een motorschip waar de bemanning op het dek bezig is met het pavoiseren van het schip;
- een tekening van een futuristische prauwenreis door Robbert Das;
- een omvangrijke selectie havenspeelgoed vervaardigd door Bruynzeel in de oorlogsjaren 1944-1945;
- een collectie van 126 glasnegatieven die het dagelijks leven aan boord van een koopvaardijship van de Stoomvaart Maatschappij Nederland rond 1909 laten zien.

d. Tentoonstellingen

Het museum heeft in 2019 twee nieuwe semipermanente presentaties geopend; in mei opende *Republiek aan Zee* in de nieuwe Hoofdgalerij op de begane grond. Aan de hand van ruim 50 topstukken vertelt deze tentoonstelling hoe Nederland als maritieme natie is gevormd. De tentoonstelling laat onder meer zien welke sporen de Nederlanders over de wereld hebben nagelaten en plaatst deze in een maatschappelijke context. Dit vertelperspectief werd ook door de pers opgemerkt: "De tentoonstelling *Republiek aan Zee* is nadrukkelijk geen Nederlands maritiem heldenverhaal." schreef De Volkskrant bijvoorbeeld. Gelijktijdig opende het museum de nieuwe semipermanente opstelling *Cartografie & Curiosa*, waarin te zien is hoe de Nederlandse zeevaarders vanaf de zeventiende eeuw hun weg vonden en op welke manier deze reizen het Europese wereldbeeld bepaalden.

Onderdeel van deze herinrichting is een vernieuwde audiotour in elf talen. In de zomer van 2019 volgde een eerste juniortour in het Nederlands.

In oktober openden vervolgens *Strijd om het IJs* en *Rijzend Water* van fotojournalist Kadir van Lohuizen. In deze twee tentoonstellingen staan de confronterende gevolgen van het smeltende Noordpoolijs en de stijgende zeespiegel centraal. De tentoonstellingen sluiten goed aan bij de pijler van het museum om betrokken en urgent te zijn, en laten zien hoe de mens geconfronteerd wordt met grote uitdagingen. Door maritieme ontwikkelingen uit het verleden, heden en toekomst aan te grijpen probeert het museum de dialoog over actuele thema's, zoals in dit geval de klimaatcrisis, te stimuleren. De tentoonstellingen kregen veel media-aandacht zoals de voorpagina en een special in

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Trouw, en in een uitzending van Een Vandaag. Bij de tentoonstelling *Strijd om het IJs* is een tentoonstellingspublicatie verschenen.

Deze vier nieuwe opstellingen in 2019 dragen gezamenlijk bij aan de nieuwe koers van het museum en het motto *Water verbindt werelden*: ze laten de bezoeker via steeds andere vertelperspectieven zien hoe sterk de samenleving en de maritieme wereld verbonden zijn, en welke impact dat heeft op het leven van zoveel individuen.

De tijdelijke tentoonstelling *Sea of Tranquillity* van internationaal gerenommeerd kunstenaar Hans Op de Beeck sloot 9 juni, en *ms Oranje | Koers gewijzigd*, over het iconische passagiersschip de Oranje sloot op 18 juli. Verder sloot de Schilderijenzaal op 11 maart, om meer ruimte te maken voor tijdelijke tentoonstellingen. Een deel van die collectie vond opnieuw plek op de begane grond in de *Republiek aan Zee*.

e. Publieksprogrammering

Voor verschillende doelgroepen was er gedurende 2019 een uitgebreid activiteitenprogramma. Het totaal aantal activiteiten is lager - er is ingezet op minder losse activiteiten - maar kon rekenen op meer deelnemers. Dit heeft zich uitbetaald; het bereikte publiek is ten opzichte van 2018 omhoog gegaan zelfs zonder dat de extra bezoekers (2.000) van de opening van Museumnacht in 2018 zijn meegerekend.

	2019 aantal activiteiten	2018 aantal activiteiten	2019 bereik	2018 bereik
Gezinnen	530	792	34.232	29.251
Individuele bezoekers (zonder kind)	222	194	15.356	16.910
Jong en oud	10	34	2.883	2.360
Totaal excl. rondleidingen	762	1.020	52.471	48.521

Nieuwe vakantieprogrammering

Voor de voorjaarsvakantie is het nieuwe thema (*anders*) *kijken* ontwikkeld waarin een uitgebreid en deels ook laagdrempelig programma is aangeboden met een workshop 3D-schilderij maken, een tekenactiviteit en een interactieve familierondleiding.

De zomermaanden stonden in het teken van de eerste editie van de *Gek-op-Waterweken*, aansluitend op het nieuwe motto '*water verbindt werelden*'. Voor een breed publiek van families met kinderen is een geheel nieuw programma (ook deels Engelstalig) ontwikkeld, onder meer met samenwerkingspartner Plastic Whale, een organisatie die strijdt voor plasticvrije wateren en wil bijdragen aan oplossingen voor de plastic soep. Met hen is in de zomervakantie dagelijks met kleine groepen gevaren vanaf de museumsteiger om het water rondom het museum plasticvrij te maken en bewustwording te creëren.

Een nieuwe doe- en kijktocht, een nieuwe zomerfamilierondleiding en het kleuterprogramma *Vissen is dol fijn* maakten het museum ook een populaire bestemming met mooi weer.

Voor de herfst- en kerstvakantie is het nieuwe thema *Expeditie Noordpool* uitgewerkt met een reiskoffer-kijktocht, een grote Open Plein-tekenactiviteit voor alle leeftijden, bezoek aan de ijsbreker *Christiaan Brunings* en een kleinschalig bibliotheekprogramma rondom Nova Zembla.

Junior audiotour

Onderdeel van de programmering is ook de nieuw ontwikkelde junior audiotour met adviesleeftijd 8+. Deze (vooral nog alleen Nederlandstalige) audiotour is ontwikkeld in samenwerking met leerlingen uit groep 8 van de Alan Turingschool en is vanaf de zomervakantie beschikbaar. De tour biedt een andere invalshoek en *tone of voice* dan de bestaande audiotour voor volwassenen. In de periode tot en met december 2019 is deze junior audiotour al 2.539 keer beluisterd.

Gouden Eeuw-jaar 2019

Als aansluiting op het *Gouden Eeuw*-themajaar is vanaf april vorig jaar extra focus gelegd op de buitenlandse toerist, met een dagelijkse Engelstalige rondleiding waarin de museumgids de bezoeker meeneemt naar het VOC-schip *Amsterdam* en vanaf begin mei ook naar de nieuwe semipermanente tentoonstelling *Cartografie & Curiosa*.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Succesvol was de publieksprogrammering rondom de tijdelijke tentoonstelling over de *ms Oranje*, mooi aansluitend bij de pijler ondernemend & verbindend. Voor de online 'Verhalenvanger' en een aantal evenementen specifiek gericht op ouderen en bezoekers met een migratie-achtergrond, werkten we samen met verschillende partners. Juist de persoonlijke verhalen van mensen zorgden voor openheid en publieksparticipatie.

Participatie en samenwerkingen

Net als in 2018 heeft het museum nieuwe activiteiten ontwikkeld waaronder een meerjaren samenwerking met Pakhuis De Zwijger, platform voor creatie en innovatie in de stad. Tijdens de Museumnacht werd er een gezamenlijke pitch georganiseerd met prikkelende sprekers en in de zomer was er een preview op de tentoonstelling *Rijzend Water* met Kadir van Lohuizen. In december was er een thema-avond in Pakhuis De Zwijger met Van Lohuizen als hoofdgast.

Het in 2018 ontwikkelde prikkelarme museumbezoek voor families met kinderen met autisme is in 2019 verder uitgewerkt en behoort nu tot de jaarlijks terugkerende publieksprogrammering. Met het Ouderenfonds is een speciaal kleinschalig arrangement samengesteld voor de tentoonstelling *ms Oranje | Koers gewijzigd*. Ook is een nieuwe samenwerking ontstaan met Cordaan, één van de grootste zorgorganisaties van Amsterdam. Deze samenwerking bestond in 2019 o.a. uit een aantal pilotbezoeken voor kleine groepen ouderen en dementerenden. Dit initiatief krijgt een (groter) vervolg in 2020.

De omroepvereniging EO heeft samen met Het Scheepvaartmuseum de interactieve webdocumentaire *Geboeid* ontwikkeld om de dilemma's rondom het slavernijverleden bespreekbaar te maken. Onderdeel van dit project was een ontmoetingsdag waarbij mensen met een niet-Nederlandse achtergrond konden ontdekken hoe zij hun voorouderlijk verleden kunnen achterhalen. De focus lag hierbij op de Surinaamse plantages. In de bibliotheek was tegelijkertijd een kleine foto-expositie te zien.

In de noordvleugel is een interactieve ruimte gecreëerd in aansluiting op de tentoonstellingen *Strijd om het IJs* en *Rijzend Water*, met als doel om bezoekers op verschillende manieren bewust te maken van de actualiteit van klimaatverandering. Er vinden verschillende presentaties plaats met samenwerkingspartners; zo was er een beeldverslag van de demonstratie van de klimaatspijbelars, de documentaire *Na ons de Zondvloed* van de NTR, de remake van de film *Regen* van Joris Ivens en de impact van water op de stad te zien (in samenwerking met Waterschap, Amstel, Gooi en Vecht). Met deze invulling hoopt het museum het publiek bewust te laten nadenken over zijn eigen handelen. Vast onderdeel in de ruimte zijn reactiekaarten waar bezoekers de mogelijkheid krijgen om een reactie op de tentoonstelling achter te laten.

f. Duurzaamheid

Het Scheepvaartmuseum wil maatschappelijk verantwoord ondernemen om de ecologische voetafdruk te verkleinen.

Water heeft ons voorspoed gebracht maar vormt door de klimaatcrisis ook een bedreiging. Het Scheepvaartmuseum staat voor dit verhaal en wil mensen inspireren door het perspectief van duurzaamheid mee te nemen in de activiteiten. Een duurzame bedrijfsvoering draagt bij om de eigen voetafdruk te reduceren en kan daarbij zelfs een ecopositieve bijdrage leveren. In 2019 is een programma gestart met verschillende deelprojecten. Het programma heeft als doel om in 2030 een ecopositief museum te zijn, dat wil zeggen dat het museum naast het streven naar klimaatneutraal ondernemen ook bezoekers wil inspireren om zorgvuldig met de bronnen van de aarde om te gaan. Het programma richt zich op energiebesparing, duurzaam ondernemen, circulair inkopen, partnerkeuze, kennisdeling en (interne) bewustwording.

3. Doelstelling 2 – Toonaangevend kennis- en expertisecentrum

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het museum zal zijn rol als kennis- en expertisecentrum meer zichtbaar maken door zowel collectie als kennis te ontsluiten voor onderzoek, educatie en publiek.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

b. Educatie en onderwijsprogrammering

Het jaar 2019 stond in het teken van een breed aanbod van programma's voor het basis- en voortgezet onderwijs en algemeen publiek. Voor het onderwijs is een programma tot stand gekomen dat goed aansluit bij de missie van Het Scheepvaartmuseum, waarbij verschillende perspectieven op de geschiedenis centraal staan. Het Scheepvaartmuseum heeft in 2019 26.126 leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs mogen ontvangen, een aantal om - gezien de grote concurrentie - trots op te zijn.

Schoolgebonden activiteiten

Het aantal kinderen dat via de basisschool het museum bezocht is voor het vierde opeenvolgende jaar licht gestegen. Dat is tegen de trend in van dalende leerlingenaantallen op de basisscholen in Amsterdam. Bij het voortgezet onderwijs valt de groei van buitenlandse leerlingen op; een groei van 60% over de laatste vier jaar. Veelal zijn dit kinderen die in het kader van een schooluitwisselingsprogramma samen met een Nederlandse partner het museum bezoeken. Kennelijk wordt Het Scheepvaartmuseum gezien als een goede locatie om het verhaal van Nederland te vertellen en te beleven.

	2019 realisatie		2018 realisatie		2017 realisatie	
	leerlingen	activiteiten	leerlingen	activiteiten	leerlingen	activiteiten
Leerlingen BO	12.649	1.417	11.674	1.307	10.484	1.174
Leerlingen VO	13.477	1.509	15.892	1.780	16.229	1.818
Subtotaal BO en VO	26.126	2.934	27.566	3.087	26.713	2.992
Leerlingen VO-buitenland	4.498	504	3.677	412	4.025	451
MBO/HBO/WO*	647	52	565	45	562	63
MBO/HBO/WO**	10.408	-	8.663	-	8.661	-
Subtotaal HO	11.055	52	9.228	45	9.223	63
Totaal	41.679	3.489	40.471	3.544	39.961	3.037

* Dit zijn groepen die een programma krijgen aangeboden via het museum.

** Dit zijn Nederlandse en buitenlandse individuele studenten én studenten die een programma (soms met hulp van het museum) doen maar niet herkenbaar zijn in het huidige kassasysteem.

Schoolactiviteiten

Op de ingeslagen weg naar een perspectiefrijker museum zijn weer een aantal stappen gezet. Voor de zomer is het programma 'Perspectieven op het slavernijverleden' gereed gekomen voor het voortgezet onderwijs. De afdeling educatie heeft daarin een koppeling gemaakt tussen emoties en perspectieven, waarbij de leerlingen een zeer actieve rol hebben.

Daarnaast is vanuit de afdeling vier maanden onderzoek gedaan naar het portret van vice-admiraal Gilles Scheij van schilder Jan Weenix. Dit portret, onderdeel van de nieuwe tentoonstelling *Republiek aan Zee*, is een prachtig voorbeeld van hoe de manier van kijken naar de collectie kan worden veranderd. Naast de vice-admiraal is ook een donkere jonge man afgebeeld die in geen enkele beschrijving terugkwam. Wat zegt dit over het veranderende perspectief? Hoe kunnen we de aanwezigheid van deze jonge man op het doek duiden en de afwezigheid van zijn beschrijving in de collectieregistratie?

Het onderwijs heeft het afgelopen jaar twee maal landelijk en eenmaal lokaal het werk neergelegd om te protesteren voor hogere lonen, werkdrukverlaging en meer ondersteuning. Al deze keren heeft Het Scheepvaartmuseum de deuren wijd opengezet om leerlingen en ouders een leuke en leerzame dag te bezorgen. Gratis toegang en veel extra activiteiten brachten zo'n 1.300 leerlingen naar het museum. Opvallend was dat het publiek deze dagen veel meer divers was.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Samenwerking

Het Scheepvaartmuseum heeft zich aangesloten bij het initiatief om met verschillende partners in de stad de leerlijn Erfgoed en Identiteit te ontwikkelen voor het basisonderwijs. Het Amsterdam Museum heeft het voortouw voor deze leerlijn genomen. Andere partners zijn het Museum voor Wereldculturen, het Joods Cultureel Kwartier, Imagine IC en Mocca, expertisecentrum voor cultuureducatie. Beoogde resultaten van de leerlijn zijn kennisvergroting van de stad, verbinding tussen leerlingen en de ontwikkeling van tools en skills om over identiteit te praten. De leerlijn wordt in dialoog met genoemde instellingen ontwikkeld en zal in 2020 worden uitgerold.

Met alle leerlingen van onze partnerschool Alan Turing is een cartografie/maak-onderwijsproject opgezet waarbij het resultaat in een weekend voor de zomervakantie gepresenteerd werd voor de ouders van de leerlingen.

Daarnaast is er weer met een aantal opleidingen samengewerkt; in samenwerking met de Reinwardt Academie zijn diverse gastcolleges gegeven op het gebied van persona's en publieksintenties. Voor het tweede jaar was er een uitnodiging voor gastcolleges voor de internationale master Museum Education aan de universiteit van Glasgow. In oktober zijn op het jaarlijkse Museumcongres twee workshops met de titel 'Een prikkelarme rondleiding' over musea en autisme verzorgd.

c. Bibliotheek / informatie-aanvragen

Het aantal bibliotheekgebruikers is ten opzichte van 2018 (3.156) gestegen naar 3.746.

Dit is exclusief bezoekers die in het kader van bijvoorbeeld een rondleiding de bibliotheek kort aandeden. Het totaal aantal bibliotheekbezoekers in 2019 is 4.391 (3.383 in 2018).

In 2019 werden tevens 1.888 inhoudelijke vragen beantwoord en vonden 17 raadpleegafspraken voor de museale bibliotheekcollectie (in depot) plaats. De realisatie is de optelsom van het aantal bibliotheekgebruikers, de informatievragen en de raadpleegafspraken.

Aantal aanvragen	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Bezoekers en informatieaanvragen Bibliotheek	5.651	5.264

Activiteiten

De bibliotheek leverde een actieve bijdrage aan de programmering van de Vrijheidsmaaltijd op 5 mei. In het kader van Museumweek gaf de informatiespecialist van de bibliotheek in april een aantal drukbezochte workshops onder de noemer *Op zoek naar je varende voorouders*. In 2019 had de bibliotheek een grote rol bij beantwoording en doorverwijzing van vraagstellers die meer wilden weten over de (opvarenden van het) *ms Oranje*, zo ook bij de afsluitende bijeenkomst voor betrokkenen en opvarenden in juli 2019.

Wat is er geschreven over de reizen naar Nova Zembla en hoe veranderde dat door de tijd? Het antwoord op deze vraag werd in de herfstvakantie op een laagdrempelige manier verteld aan gezinnen. Een inhoudelijke bijdrage aan Museumnacht werd geleverd met presentaties onder de noemer "*Rampspoedige vertellingen in de bibliotheek*".

Organisatie

Een team van 15 vrijwilligers onder leiding van twee informatiespecialisten draagt zorg voor de openstelling van de bibliotheek, vraagbeantwoording, begeleiden van depotraadplegingen en registratie en aanschaf van nieuwe aanwinsten voor de omvangrijke bibliotheekcollectie.

Door het vertrek van één van de informatiespecialisten in januari zijn er minder nieuwe aanwinsten aangeschaft, maar ook minder stappen gezet in verdere ontwikkeling van de bibliotheek. De nadruk lag op het handhaven van de ruime openingstijden, beantwoording van vragen en de begeleiding van het vrijwilligersteam. In juli is de functie weer ingevuld.

Het maritiem-historisch onderzoeksveld is een niche, en in vergelijking met andere museum- en specialistische bibliotheken is de bibliotheek van Het Scheepvaartmuseum erg laagdrempelig en zelfs drukbezocht met circa 4.000 bezoekers.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Het museum kijkt vooral naar de kwaliteit van en dienstverlening aan verschillende doelgroepen; dit manifesteert zich in zowel het faciliteren van wetenschappelijk onderzoek, als ook in het van advies voorzien voor 'de gewone onderzoeker' door de weg te wijzen in het web van bronnen en (archief-)instellingen, het geven van trainingen etc.

d. Kenniscentrum / fellowships

In het kalenderjaar 2019 waren drie fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. In het kader van het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship waren dit Isaac Vogelsang en Romy Beck en voor het Dr. Ernst Crone Fellowship Erik Odegard. De onderzoekers hebben zich, in nauwe samenwerking met conservatoren en externe deskundigen, gericht op de iconografie van zeventiende-eeuwse admiraalsportretten (Vogelsang), de vervaardiging en verspreiding van achttiende-eeuwse gelegenheidsglazen met afbeeldingen van walvisvangst (Beck) en het manuscript dat ten grondslag lag aan de eerste Nederlandse zeereis naar Azië (Odegard). De onderzoeksresultaten werden gepresenteerd in verschillende artikelen en lezingen. De fellows presenteerden hun onderzoek daarnaast tijdens de goed bezochte fellowshipsmiddag op 22 februari 2019.

Dankzij de genereuze bijdrage van Stichting Het Meyjes Fonds kon het museum in 2019 een nieuwe wetenschappelijke onderzoeker aanstellen. De eerste Meyjes wetenschappelijke onderzoeker Jeroen Louwe Kooijmans richt zich op de Amsterdamse (houten) scheepsbouw en plaatst deze in een landelijke en internationale context. Met de financiering door het Meyjes Fonds kan deze tijdelijke onderzoeker voor twee dagen in de week worden aangesteld voor een periode van vijf jaar. Het model is vervolgens ook toepasbaar voor soortgelijke tijdelijke onderzoekers.

Het museum participeert in meerdere onderzoeksprojecten. Het doet mee aan *Ship Shapes. Digitisation of 17th and 18th-Century Ship Models of Dutch India Ships*, een project van John McCarthy (Flinders University, Adelaide, Australië) waarbij 3D-scans worden gemaakt van alle bekende scheepsmodellen van VOC-schepen om hiermee onderzoekers een database met vergelijkingsmateriaal aan te reiken. Verder is het betrokken bij een digitaal pilotproject van Huygens ING om een semantische webapplicatie te maken waarbij informatie vanuit verschillende bronnen bijeen wordt gebracht, in het geval van de pilot over VOC-schepen.

Het Scheepvaartmuseum hecht grote waarde aan talentontwikkeling en stelt jaarlijks meerdere stageplaatsen ter beschikking aan studenten om ervaring op te doen met een of meerdere facetten van het museale werk. In 2019 verrichte Geke Burger, masterstudente Zeegeschiedenis aan de Universiteit Leiden, uitgebreide onderzoekswerksaamheden en assisteerde zij als assistent-conservator bij de totstandkoming van de nieuwe tentoonstelling *Republiek aan Zee*. Joas Haster, masterstudent van de Erasmus School of History, Culture and Communication, ondersteunde het team van conservatoren en tentoonstellingsmakers bij de ontwikkeling van een nieuwe semipermanente opstelling over de haven van Amsterdam.

4. Doelstelling 3 – Toegankelijk voor een breed publiek

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum wil toegankelijk zijn voor een breed publiek en zal rond jaarthema's een gelaagde programmering aanbieden.

b. bezoekersaantallen

Het Scheepvaartmuseum is toegankelijk voor een breed publiek.

Breed publiek	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Aantal bezoekers	310.609	354.596
Uniek bezoek website	443.243	417.243

Noot: Het aantal bezoekers in 2018 bevat 14.768 bezoekers aan de Uitmarkt

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Aantal bezoekers

Ondanks de succesvolle lancering van de tentoonstellingen *Republiek aan Zee* in de nieuwe Hoofdgalerij, *Cartografie & Curiosa* in mei en de tijdelijke tentoonstellingen *Strijd om het IJs en Rijzend Water* in oktober is er geen significante groei in betalende bezoekers waarneembaar. De publieksinkomsten houden ongeveer gelijke tred met 2018. Opvallend is dat het aantal kinderen in schoolverband blijft stijgen tegen de vooronderstelde trend in bij de Amsterdamse musea. Daarnaast zien we vanaf mei 2019 een groei in het percentage (volwassen) museumkaarthouders.

De daling in totale bezoekersaantallen is grotendeels te herleiden naar:

- 20.011 minder bezoekers voor gratis toegankelijke publieksevenementen (o.a. Uitmarkt, Bank Giro Loterij VIP- event en de opening van Museumnacht)
- 12.314 minder bezoekers aan in Het Scheepvaartmuseum gehouden bedrijfsevenementen
- 6.242 daling in de buitenlandse bezoeker (grotendeels via I Amsterdam City Card en Booking.com)
- 5.420 minder overige bezoekers, waarvan een groot deel via kortingsacties het museum bezoekt

Aantal bezoekers per doelgroep			
	Realisatie 2019	% van totaal	% verschil tov 2018
Internationale toerist	107.090	34%	-6%
Cultuurliefhebber*	78.627	25%	-20%
Dagjes toerist	49.863	16%	-10%
Educatie	45.656	15%	1%
Evenement/museum bezoeker	28.597	9%	-30%
Professional	776	0%	-25%
Totaal	310.609	100%	-12%

*) de daling van bezoekers in de groep Cultuurliefhebber wordt voor een groot deel veroorzaakt door minder bezoekers voor gratis toegankelijke publieksevenementen (zie hierboven). Aangepast voor deze bezoekers is de daling 3%.

c. Online gebruik

Website

In 2019 lag de nadruk op het omzetten van de website naar de nieuwe huisstijl en het aantrekken van een nieuw web- en nieuw online marketing bureau. Ook is er een kwalitatieve inhaalslag gemaakt op het gebied van online artikelen en Search Engine Optimalisatie.

- Het websitegebruik is gestegen met 2,9%. Het organisch bereik steeg met (15,7%). Betaalde banners (SEA en Display) zorgden voor 6,2% van het gestegen websitebezoek;
- Online ticketverkoop steeg met 50% van 9.565 tickets in 2018 naar 14.389 in 2019;
- De verhouding tussen Engelse en Nederlandse tickets verlegde zich van 50/50 naar 54% Engelse tickets en 46% Nederlandse tickets. Mogelijk heeft de daling in het aantal Nederlandse online tickets te maken met het toegenomen bezoek door Nederlandse cultuurliefhebbers die een Museumkaart hebben (geen online museumticket nodig).

Social

De achterban op de social kanalen groeide vergelijkbaar met voorgaande jaren. In 2019 is er meer nadruk gelegd op Instagram. In 2019 behaalde Het Scheepvaartmuseum een negende plaats in de top 10 van populairste instagram musea (17.695 # vermeldingen, bron Elegance).

Aantal bezoekers - Social	2018	2019
Facebook - volgers	13.655	13.804
Twitter - volgers	10.307	10.437
Instagram - volgers	3.620	4.622
LinkedIn - volgers	2.138	2.771

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

5. Doelstelling 4 – Financieel gezonde organisatie

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum wil een financieel gezonde organisatie voeren door het genereren van voldoende eigen inkomsten; een groeiende inkomstenstroom per bezoeker en het werven van fondsen- en sponsorinkomsten. Daarnaast ligt de nadruk op het zorgdragen voor voldoende reserves, een goede solvabiliteit en liquiditeit.

Cultureel ondernemerschap	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Percentage eigen inkomsten	61%	67%
Museale activiteiten als onderdeel van evenementen	43%	41%

b. Toelichting op de financiële resultaten

Het bedrijfsmodel van Het Scheepvaartmuseum is gebaseerd op verschillende inkomensstromen bestaande uit bezoekersinkomsten en subsidies voor het activiteitenplan (BIS), behoud en beheer van de collectie en voor beheer van het gebouw. Daarnaast werft Het Scheepvaartmuseum fondsen, (bedrijfs-)sponsors en heeft het belangrijke samenwerkingspartners zoals de BankGiro Loterij.

De bezoekersinkomsten vanuit kaartverkoop zijn iets gedaald ten opzichte van 2018, alhoewel het aantal bezoekers harder is gedaald. Dit wordt voornamelijk verklaard door minder gratis evenementen zoals de Uitmarkt (14.768 bezoekers in 2018). Het percentage eigen inkomsten is in 2019 gedaald ten opzichte van 2018 (61% versus 67%), wat voornamelijk verklaard wordt door de lichte daling in inkomsten van kaartverkoop in combinatie met een hogere subsidie.

Het Scheepvaartmuseum ontvangt subsidies voor de verschillende activiteiten (publieksactiviteiten, beheer van collectie- en gebouwbeheer). De jaarrekening bevat de resultaatsverantwoording van deze afzonderlijke activiteiten, waarbij de kosten en baten zijn toegerekend aan de verschillende activiteiten door middel van een kostenplaatssystematiek.

De BankGiro Loterij was ook in 2019 een van de belangrijkste partners van Het Scheepvaartmuseum. Het museum ontving de jaarlijkse bijdrage van €400.000, een uitkering uit de geormerkte loten (€82.371) en inkomsten via de BGL VIP-kaart. Andere belangrijke partners zijn Het Scheepvaartmuseum Enterprise B.V. ("HSME"), de Vereniging Nederlandsch Scheepvaartmuseum en Het Compagnie Fonds, welke respectievelijk €100.000, €120.000 en €320.000 bijdroegen aan de eigen inkomsten in 2019.

Het museum streeft ernaar om gasten die deelnemen aan commerciële evenementen zoveel mogelijk kennis te laten maken met het museum. Mede voor het realiseren van dit doel heeft Het Scheepvaartmuseum in 2019 de nieuwe tentoonstellingszaal de Hoofdgalerij geopend op de begane grond en is het aantal evenementbezoekers dat ook een bezoek brengt aan een tentoonstelling gestegen van 41% in 2018 naar 43% in 2019.

De personeelskosten zijn gestegen door de invulling van vacatures waaronder die van medewerker interne communicatie, medewerker technische dienst, medewerker beveiliging, hoofd financiën en twee nieuwe functies: junior educator en projectmedewerker.

Een vacature voor hoofd ICT wordt naar verwachting in 2020 ingevuld.

De huisvestingsuitgaven zijn gestegen, maar worden deels gedekt door eerder ontvangen subsidies en bijdrages. Deze komen daardoor ten lasten van de verschillende balansposten en leiden niet tot hogere huisvestingslasten. De uitgaven aan aankopen zijn gedaald, maar deze werden in 2018 volledig gefinancierd met inkomsten waardoor deze afname ook geen effect heeft op het resultaat.

De stijging in overige lasten is het gevolg van meer uitgaven aan projecten, welke voornamelijk zijn gerelateerd aan de tentoonstellingen *Republiek aan Zee* en *Cartografie & Curiosa*, beide deel uitmakend van de permanente tentoonstellingsruimtes.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Ontwerpbureau Thonik heeft daarnaast de herprofilering van het museum vertaald in een nieuwe huisstijl en campagne; een eenmalig project dat onderdeel is van de marketing- en communicatiekosten.

c. Financiële positie

In 2019 is een resultaat voor resultaatbestemming gerealiseerd van - €533.215. Na de onttrekking van gelden uit het bestemmingsfonds Brandveiligheid Depot en bestemmingsfonds BGL blijft er -€365.010 om te verdelen over de bestemmingsreserves. Door het opheffen van de bestemmingsreserve OCW per 2019 (zie p.38, €105.912 per jaareinde 2018) zal het resterende saldo worden onttrokken aan de algemene reserve.

Het totale eigen vermogen daalt in 2019, wat voornamelijk het gevolg is van de uitgaven inzake de eerder genoemde tentoonstellingen. Daarnaast zijn er uitgaven gedaan voor de tijdelijke tentoonstellingen *Rijzend Water* en *Strijd om het IJs* die gedurende de eerste drie maanden na de opening in oktober al door gemiddeld 600 bezoekers per dag werd bezocht.

Het eigen vermogen blijft, ondanks de daling gedurende het jaar, ruim boven de tussen musea afgesproken norm voor het weerstandsvermogen welke gehanteerd wordt door musea. Deze norm definieert het weerstandsvermogen als het hoogste van:

- Het eigen vermogen dat nodig is om op de korte en middellange termijn tegenvallers in de exploitatie op te vangen;
- Het eigen vermogen dat op de langere termijn nodig is om te voldoen aan de kapitaalbehoefte van de instelling.

Ons weerstandsvermogen op basis van deze definitie bedraagt ca. €1 miljoen, het eigen vermogen per jaareinde 2019 bedroeg €5.040.392.

d. Risicobeheersing

Risicomanagement is een integraal onderdeel van het gevoerde beleid en is opgenomen in de jaarplanning. Risico's worden onderverdeeld in de onderwerpen publiek, collectie/presentatie, huisvesting/veiligheid, ICT/toegangsbeveiliging, personeel/organisatie, financieel/fiscaal.

De directie is goed op de hoogte van de belangrijkste risico's en onzekerheden binnen de branche en ziet er op toe dat de interne risicomanagements- en controlesystemen, waarmee binnen de organisatie brede risico's worden beheerst, adequaat werken. Financiële risico's zijn vastgelegd in de managementinformatie en worden periodiek geanalyseerd waarna de strategie eventueel wordt bijgesteld.

De grootste risico's van de organisatie zijn:

1. Tegenvallende bezoekersaantallen en/of teruglopende inkomsten, waardoor de financiële resultaten en positie worden verzwakt. De belangrijkste mitigerende maatregelen die Het Scheepvaartmuseum hiervoor treft zijn:

- Het tweemaal per jaar opstellen van een (herijkte) resultaat- en liquiditeitsprognose. Deze prognose en de mogelijke acties die hieruit voortvloeien worden besproken met de auditcommissie;
- Ondersteuning bieden aan het ontwikkelen van de norm voor het weerstandsvermogen en de buffer voor risico en continuïteit in stand houden;
- Afwijkingen van de met OCW afgesproken (prestatie)afspraken worden uitgebreid geanalyseerd en toegelicht in het bestuursverslag. Initiatieven worden ontwikkeld om de (prestatie-)afspraken in de toekomst weer beter te kunnen realiseren.
- Bij tegenvallende inkomsten van sponsors en/of fondsen worden de projecten waarvoor wordt geworven opnieuw beoordeeld op uitvoerbaarheid, worden projecten met minder kosten uitgevoerd of worden andere inkomstenbronnen aangewend waar mogelijk.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

2. Onvoldoende bestendige subsidie-inkomsten ter dekking van de beheers- en onderhoudskosten van het museumgebouw en depot over de lange termijn.
De verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de huisvesting is per 1 januari 2017 overgedragen aan Het Scheepvaartmuseum in het kader van de Erfgoedwet. Voor subsidie van de meerjarige onderhoudsplanning is het museum afhankelijk van de subsidie van het Rijk. De belangrijkste mitigerende maatregelen die Het Scheepvaartmuseum hiervoor treft zijn:
 - Het meerjarig onderhoudsplan is geüpdatet in 2019 en geverifieerd door middel van inspecties van deskundige externe partijen;
 - Het museum doorloopt (Europese) aanbestedingen van contracten om het onderhoudsplan te kunnen uitvoeren;
 - Met de grote leveranciers vinden periodieke evaluatie- en coördinatiesessies plaats, waarin ook ruimte is voor het opzetten van duurzame ontwikkelplannen.

3. Het eventueel openstellen van het Marineterrein voor het publiek kan resulteren in een beveiligingsrisico voor het depotgebouw. Het depotgebouw bevindt zich momenteel op het zwaarbewaakte defensie terrein. Indien het gebied rond het depotgebouw openbaar toegankelijk wordt gemaakt, ontstaat er een veiligheidsrisico voor het gebouw en de collectie. De belangrijkste mitigerende maatregelen die Het Scheepvaartmuseum hiervoor treft zijn:
 - Het museum blijft zoveel mogelijk op de hoogte van de laatste ontwikkelingen in dit dossier en evalueert de impact van de scenario's op het museum;
 - Eventuele extra beveiligingsmaatregelen, zoals het plaatsen van een hekwerk rond het gebouw, worden overwogen bij de verschillende scenario's.

e. Meerjarig onderhoud- en investeringsplan

Gedurende 2019 is het Meerjarig Onderhoud- en Investeringsplan (MJOP) geüpdatet en gedeeld met OCW. De basis van het nieuwe MJOP is het in 2015 ontwikkelde oude plan met toevoeging van de bouwkundige onderdelen van het pand, welke verkregen zijn van het Rijksvastgoedbedrijf. Het samengestelde bestand is vervolgens getoetst door onafhankelijke inspecteurs (Hylkema Erfgoed voor bouwkundige gedeelte en Dalemburgh Advies voor de installaties) en de hieruit geconstateerde opmerkingen zijn opgenomen in het nieuwe MJOP.

Door de toevoeging van de bouwkundige onderdelen zijn de uitgaven in het MJOP gestegen. Daarnaast is er een voor de sector gebruikelijke Midlife renovatie toegevoegd in het plan, welke ingeschat is op €20m. De onderbouwing hiervan staat deels per locatie/onderdeel in het MJOP en deels zal deze in loop van de tijd verder verrijkt worden. De uitgaven inzake gebouwen zijn lager dan begroot, wat voornamelijk het gevolg is van het uitstellen van enkele grote projecten zoals het vervangen van de WKO leidingen, uitbreiden van beveiliging Depotgebouw en aanpassingen aan het Schiphuis als gevolg van de situatie op het Marineterrein. Ten opzichte van het oude MJOP zijn de uitgaven hoger, voornamelijk als gevolg van het klimatiseren van extra tentoonstellingszalen zodat meer collectie kan worden tentoongesteld.

6. Doelstelling 5 – Inspirerende en motiverende werkgever

a. Inleiding en doelstelling volgens Blauwdruk

Het Scheepvaartmuseum heeft zich ten doel gesteld een inspirerende en motiverende werkgever te zijn. Om te toetsen of het museum hierin succesvol is, is er in 2019 een medewerkersbetrokkenheidsonderzoek geïnitieerd. Eerdere onderzoeken stammen uit 2014 en 2017, dus twee jaar hierna is een goed moment voor een nieuwe peiling. De eerste resultaten van het onderzoek laten zien dat het museum in de pas loopt met de benchmark 'Vrije tijd en Cultuur'. Medewerkers zijn onverminderd trots op het museum. Ten opzichte van eerder onderzoek is er vooruitgang geboekt op het gebied van samenwerking en communicatie. Verbeterpunten zijn verschillen per afdeling en zijn bijvoorbeeld gericht op werkdruk en communicatie. De uitkomsten van het onderzoek vormen het startpunt om in 2020 verder mee aan de slag te gaan.

b. Organisatiestructuur

In 2019 is er veel aandacht geweest voor projectmatig werken in het museum. Samen met de medewerkers is onderzocht hoe de projectorganisatie zich verhoudt tot de organisatiestructuur en de

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

diverse management overleggen. De aanbevelingen van de medewerkers hebben geleid tot een nieuwe projectstructuur en deze is in het najaar van 2019 in gebruik genomen.

Het museum kiest ervoor om naast een managementoverleg ook een zogenaamd breed-managementoverleg en een programmacommissie te hebben. Hiermee is in 2018 al gewerkt en deze werkwijze is in 2019 voortgezet. Op deze manier kan een brede groep medewerkers meedenken over de richting van het museum en diverse thema's met elkaar bespreken.

c. Ziekteverzuim

Het Scheepvaartmuseum voert een actief en preventief verzuimbeleid. Het verzuimpercentage is in 2019 opnieuw stabiel gebleven en bedraagt dit jaar 5,81%. Wel zagen we dit jaar voor het eerst regelmatig werk gerelateerd verzuim.

Een aantal cijfers:

- 50% van alle medewerkers heeft zich dit jaar minimaal één keer ziekgemeld.
- 15% van de verzuimende medewerkers deed dit drie keer of vaker, in die gevallen spreken we van frequent verzuim. 6,7% van de verzuimende medewerkers was langer dan vier weken ziek, bij elkaar goed voor 79% van het totaal aantal verzuimuren.

Er wordt goed contact onderhouden met de collega's die langdurend verzuimen, zowel door de leidinggevende als door de afdeling HR. Daarnaast worden zij begeleid door onze arbodienst.

Naast medisch verzuim, waar we als werkgever weinig invloed op hebben, zagen we dit jaar voor het eerst regelmatig collega's uitvallen met werk gerelateerde klachten. Omdat werkdruk hierin een rol speelt, hebben we dit jaar op een aantal afdelingen extra fte's gecreëerd. Daarnaast hebben enkele collega's gebruik gemaakt van het aanbod om een coaching traject te doen.

Medewerkers die frequent kort verzuimen worden opgeroepen voor een verzuimgesprek met de leidinggevende en HR. In deze gesprekken wordt met de medewerker besproken wat er samen gedaan kan worden om het verzuim te verminderen. Dit blijkt een effectief middel.

d. Personeelsontwikkeling

Het Scheepvaartmuseum hecht er waarde aan een inspirerende werkomgeving te bieden en stimuleert en begeleidt medewerkers bij hun ontwikkeling. Alle medewerkers voeren diverse jaargesprekken met hun leidinggevende, waarin aandacht wordt besteedt aan dit onderwerp. In 2019 is er ruim €71.500 geïnvesteerd in de ontwikkeling van de medewerkers. Meerdere teams hebben een traject gevolgd voor teamontwikkeling, diverse medewerkers hebben erkende opleidingen gevolgd (en succesvol afgerond) en er is aandacht geweest voor coaching op individueel niveau.

Daar waar mogelijk krijgen medewerkers de kans om intern door te groeien om zo een volgende stap in hun carrière te maken. Het afgelopen jaar zijn meerdere medewerkers succesvol doorgestroomd naar een andere functie binnen het museum. Dit varieert van medewerkers die op hun eigen afdeling zijn doorgegroeid naar een hogere functie, tot medewerkers die binnen het museum een hele nieuwe uitdaging zijn aangegaan.

e. Code Culturele Diversiteit

In onze werving en selectie besteden we altijd aandacht aan diversiteit en inclusie. We zien opnieuw een lichte stijging in het aantal medewerkers dat een (gedeeltelijk) niet-Nederlandse achtergrond heeft. In 2019 ging dit om ongeveer 23% van de medewerkers. Eerder lag dit percentage op 20%. (N.B. Geheel volgens de privacywetgeving worden geen gegevens over achtergrond geregistreerd en betreffen de percentages een schatting)

De verdeling van mannen en vrouwen in het museum is al jaren goed in evenwicht. Eind 2019 was de verhouding 47% man en 53% vrouw. Ook andere gebieden van diversiteit (opleidingsniveau, leeftijd, gaardheid, etc.) zijn goed vertegenwoordigd.

Om ervoor te zorgen dat iedereen zich thuis voelt in het museum is er in 2019 extra aandacht geweest voor omgangsvormen. Een werkgroep met daarin medewerkers uit alle hoeken van het museum heeft zich gebogen over dit onderwerp en is gekomen tot tien gouden omgangsvormen. Deze zijn met alle

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

medewerkers gedeeld tijdens een medewerkersbijeenkomst, krijgen ze aandacht tijdens het inwerkprogramma en zijn ze voor iedereen terug te lezen op het intranet van het museum.

f. Fair Practice Code

De Fair Practice Code is een gedragscode voor ondernemen en werken in de kunst-, cultuur- en creatieve industrie en vormt een aanvulling op de Governance Code Cultuur en de Code Culturele Diversiteit. De speerpunten uit de Fair Practice Code heeft Het Scheepvaartmuseum o.a. op onderstaande manieren verwerkt in het HR-beleid:

- **Solidariteit:**
Functies binnen het museum zijn gekoppeld aan de loonschalen binnen de geldende CAO. Voor de schaalindeling wordt gebruik gemaakt van de beschikbare handboeken met referentiefuncties van de branche en bij twijfel vindt een officiële weging plaats via de AWWN. De directiefuncties zijn bovenschallig ingedeeld. Voor deze salarissen is een benchmark opgesteld met vergelijkbare instellingen.

Het museum werkt uitsluitend met vrijwilligers in de bibliotheek en op het Stoomschip de Christiaan Brunings. Alle andere functies betreffen betaalde arbeidsplaatsen. Stages, met bijbehorende stagevergoeding, bieden we uitsluitend aan studenten aan die zijn ingeschreven bij een onderwijsinstelling.

- **Transparantie:**
Het museum deelt haar kennis en expertise. Verschillende afdelingshoofden nemen deel aan werkgroepen waar kennisdeling het doel is. Zowel in Amsterdam als op landelijk niveau.

- **Duurzaamheid:**
Zoals beschreven bij punt c en d is er veel aandacht voor duurzame inzetbaarheid van de medewerkers. Naast een actief verzuimbeleid waarmee we mentale en fysieke overbelasting zoveel mogelijk voorkomen, investeren we ook in het potentieel en de ontwikkeling van de medewerkers.

In dit kader heeft het Hoofd HR in 2019 deelgenomen aan de werkgroep Duurzame Inzetbaarheid, geïnitieerd door de Museumvereniging. Met een aantal HR-collega's van andere musea is er aan de slag gegaan met dit thema en is er een landelijk onderzoek uitgezet onder museummedewerkers. Hierin is onderzocht wat de medewerkers nodig hebben om in deze branche duurzaam inzetbaar te blijven. De uitkomsten van dit onderzoek worden begin 2020 verwacht.

7. Overige onderwerpen

a. Vooruitblik

Begin 2020 is Het Scheepvaartmuseum erin geslaagd twee zeldzame wandtapijten naar ontwerp van Willem van de Velde de Oude (1611-1693) aan te kopen. Een tentoonstelling over Willem van de Velde de Oude en zijn zoon Willem van de Velde de Jonge (1633-1707) opent in oktober 2020. Het museum heeft hiermee een wereldprimeur; nog niet eerder was een oeuvre-tentoonstelling van deze twee toonaangevende zeventiende-eeuwse schilders te zien.

Begin 2020 heeft het museum afscheid genomen van de directeur museale zaken, Vera Carasso. Vera heeft sinds haar start in 2017, samen met de rest van het team, veel kunnen realiseren waaronder een aantal tijdelijke tentoonstellingen, de vernieuwing van de vaste tentoonstellingen Republiek aan Zee en Cartografie & Curiosa en de introductie van de nieuwe missie en huisstijl. We willen Vera, ook langs deze weg, hartelijk danken voor al haar inspanning voor het museum.

Vanaf november 2020 zal een geheel vernieuwde semipermanente expositie openen over de Haven Amsterdam met een nieuw verhaal, andere objecten en een innovatieve scenografie. Een tentoonstelling over de relatie tussen stad en haven past naadloos binnen de missie van Het Scheepvaartmuseum.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

2020 is ook het jaar van Sail; met diverse relaties en stakeholders zal Het Scheepvaartmuseum verschillende evenementen organiseren en gastschepen ontvangen.

In 2020 en de komende jaren zal in de nieuwe cultuurperiode de focus komen te liggen op collectie-ontsluiting, digitalisering en kennisoverdracht. Daarnaast zal Het Scheepvaartmuseum veel aandacht schenken aan nieuwe doelgroepen, publieksprogrammering en een actueel en divers tentoonstellingsbeleid.

Bij het opstellen van de begroting 2020 en deze jaarrekening 2019 waren we ons nog niet bewust van de gevolgen die het Corona virus zou kunnen hebben. Afgelopen donderdag 12 maart is Het Scheepvaartmuseum echter dicht gegaan op last van de overheid. In de periode daarvoor werden al een aantal rondleidingen van (internationale uitwisseling) scholen geannuleerd. Beide ontwikkelingen hebben natuurlijk zijn impact op de winstgevendheid en financiële positie van Het Scheepvaartmuseum die we nog niet volledig kunnen overzien. In de begroting 2020, die hieronder wordt weergegeven, hebben wij voor maart en april publieksinkomsten begroot van €208.000 en €245.000 respectievelijk, welke fors lager zullen uitvallen. Ook publieksinkomsten voor mei, begroot op €258.000, zijn onzeker.

Begroting (x €1.000)	2020
Publieksinkomsten	2.643
Sponsorinkomsten	262
Indirecte inkomsten	500
Bijdrage uit private middelen	1.452
OCW	7.860
Totaal baten	12.717
Salarislasten	4.423
Afschrijvingen	180
Huisvestingslasten	4.292
Overige lasten	2.809
Projectlasten	1.478
Saldo rentebaten/lasten	-5
Totaal lasten	13.176
Resultaat	-458

b. Raad van toezicht en bestuur

De raad van toezicht bestond tot 1 april 2019 uit 6 leden; in de vergadering van de raad waarin de jaarrekening werd vastgesteld (d.d. 22 maart), is mevrouw T. (Tanja) Nagel afgetreden na twee termijnen van vier jaar. Mevrouw T.(Thessa) Menssen (toegetreten tot de raad in 2018) is haar opgevolgd als voorzitter van de auditcommissie.

Samenstelling Raad van Toezicht in 2019	Functie	Benoeming	Herbenoeming	Aftreden
M.J.M. Borsboom, Vice-admiraal B.D	Voorzitter	2013	2017	2021
ir. A.J.M. Valk CBE	Vicevoorzitter	2014	2018	2022
<i>Leden:</i>				
Mw. Mr. T.L. Nagel	Auditcommissie	2011	2015	2019
Dhr. Ir. I.M Kalisvaart MBA	Auditcommissie, gebouwcommissie	2017	2021	2025
Mw. Drs. E. Ansenk	Contactpersoon OR, gebouwcommissie	2017	2021	2025
Mw. T. Menssen	Auditcommissie	2018	2022	2026

Het bestuur van de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum is opgedragen aan het bestuur, bestaande uit één lid met de functietitel van algemeen directeur; de heer. M.(Michael) Huijser.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

De directie van Het Scheepvaartmuseum bestaat uit de algemeen directeur Michael Huijser en directeur museale zaken mevrouw V. (Vera) Carasso.

De raad en het bestuur hebben in 2019 gewerkt volgens de in 2018 nieuw opgestelde statuten, raad van toezicht-reglement en directie-regelement. Daarnaast is er in 2019 veel aandacht besteed aan de acht principes van de nieuwe Governance Code Cultuur.

Met de in 2018 voorgestelde statutenwijziging heeft het ministerie van OCW in augustus 2019 ingestemd. De belangrijkste wijziging betreft de rol van de minister bij benoemingen van bestuursleden door de raad van toezicht; de minister moet gehoord worden voordat bestuursleden worden benoemd (in de oude situatie werd de minister alleen gehoord bij benoeming van de algemeen directeur). Daarnaast heeft het museum in november 2019 het verzoek van OCW ontvangen om, in het kader van de overgang naar de Erfgoedwet, de minister ook te horen bij de benoemingen van de leden van de raad van toezicht. Om aan deze bepaling te voldoen zal de minister geïnformeerd worden bij het voornemen een persoon te benoemen tot lid van de raad van toezicht en daarbij zijn of haar curriculum vitae voorleggen.

De raad vergadert volgens een vaste jaarlijkse planning- en controlcyclus. Het toezicht door de raad vindt op twee wijzen plaats; de missie, de strategie, het beleidsplan, de begroting en de jaarrekening worden vooraf ter goedkeuring aan de raad voorgelegd, naast realisatie van doelstellingen, resultaatafspraken met het ministerie van OCW, strategie, risicobeheer en financieel beleid. Verder zijn aan goedkeuring van de raad onderhevig het directiereglement en de rechtspositie en bezoldiging van het bestuur.

Tweemaal per jaar vindt er een overleg plaats tussen de ondernemingsraad en vanuit de raad van toezicht mevrouw E. (Emily) Ansenk. In dit zogenaamde AGVZ (algemene gang van zaken overleg) wordt het functioneren van de directie, het managementteam en de organisatie in het algemeen besproken. Bij dit overleg is, alleen op verzoek van de ondernemingsraad, de algemeen directeur deels aanwezig.

Jaarlijks bespreekt de raad van toezicht het functioneren van de directeur-bestuurder. Er heeft ook in 2019 aan het einde van het jaar een beoordelingsgesprek plaatsgevonden met de algemeen directeur, de voorzitter en vicevoorzitter van de raad. De in dit overleg gemaakte afspraken voor 2020 vormen een onderdeel van de verslaglegging van deze beoordeling.

In 2019 is vanuit de raad de behoefte naar voren gekomen aan meer informatie en inzicht in het gebouwbeheer, mede naar aanleiding van de overdracht van de beheersfunctie van het Rijksvastgoedbedrijf naar Het Scheepvaartmuseum. In 2020 wordt de Erfgoedwet, waarbinnen het beheer van rijksgebouwen wordt geregeld, geëvalueerd.

Daarnaast heeft Het Scheepvaartmuseum in 2019 het meerjarig onderhouds- en investeringsplan (MJOP) vernieuwd en laten toetsen.

In overleg met de raad is besloten tot het instellen van een gebouwcommissie met de heer I. (Isaac) Kalisvaart als voorzitter. De commissie zal in eerste instantie twee tot drie keer per jaar bij elkaar zal komen om bovengenoemde punten te bespreken

De eerste vergadering in 2019 heeft plaatsgevonden in december met op de agenda:

- MJOP
- Duurzaamheid
- Proces evaluatie Erfgoedwet

De raad van toezicht heeft in 2019 vijf keer vergaderd en de auditcommissie vier keer. De leden hebben alle vergaderingen bijgewoond. Onderstaande onderwerpen staan jaarlijks op de agenda:

- januari: startvergadering van de raad, vaststellen van de jaarplanning
- maart: jaarrekening en accountantsverslag
- mei: tweedaagse, strategie, meerjarenplan, governance en zelfevaluatie van de raad
- juli: prognose, managementrapportage
- november: begroting en managementletter

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Voorafgaand aan een raad van toezichtvergadering komt de raad een half uur alleen bij elkaar. Daarna volgt een presentatie en/of kennismaking met een (nieuw in dienst getreden) lid van het managementteam. Ook bij dit onderdeel is de directie niet aanwezig.

Tijdens de tweedaagse in mei heeft de raad, buiten aanwezigheid van de algemeen directeur om, het eigen functioneren en de governance geëvalueerd op basis van de uitgangspunten van de geactualiseerde code cultuur uit 2019 zijnde:

- Groeiende ambities van culturele organisaties waardoor het veld van belanghebbenden meer divers en complexer wordt;
- Als gevolg van deze groeiende ambitie meerdere verschillende typen financiers die de complexiteit van besturen en toezichthouden vergroten;
- De wenselijkheid van een scherpere afbakening van de taakverdeling tussen bestuur en toezichthouder;
- Een groot belang van integriteit en het vermijden van ongewenste belangenverstrengeling.

De belangrijkste wijzigingen zijn besproken inclusief de mogelijke gevolgen voor het functioneren van de raad en het bestuur. Een belangrijk aandachtspunt voor de raad is de rol(-verdeling) tussen bestuurder en raad van toezicht richting sponsors en stakeholders. Belangrijk wordt gevonden dat de raad niet op de stoel van de bestuurder gaat zitten.

In 2019 is een halfjaarlijks overleg ingesteld tussen de directie van het museum, de voorzitter van de raad en de bestuursvoorzitters van de Vereniging en Het Compagnie Fonds om de rolverdeling en samenwerking tussen deze gremia helder te houden.

De hoofdmoot van dit deel van de tweedaagse was de zelfevaluatie van de raad, waarbij ter voorbereiding de leden een evaluatiescan invulden. Een aantal onderwerpen uit de daaruit voortkomende rapportage zijn gedestilleerd en besproken:

- Inrichting
 - omvang en duidelijkheid taakverdeling binnen de raad
 - vergroten van de diversiteit binnen het museum en binnen de raad
- Rollen
 - balans tussen strategische en operationele agendapunten
 - zicht op organisatieontwikkelingen
 - balans tussen de controlerende/toezichthoudende, adviserende en werkgeverstaak van de raad
- Interactie
 - kwaliteit en effectiviteit van de informatievoorziening vanuit de directie, waaronder die over externe verantwoording aan stakeholders
 - terugkoppeling bilateraal overleg voorzitter raad en algemeen directeur

Een algemeen punt van aandacht voor de raad is het contact met de organisatie; weten wat er speelt binnen het museum en hoe de samenwerking verloopt tussen (beide) directieleden en het managementteam.

Tot slot is in dit overleg het profiel en de wijze van selecteren van een nieuw te werven lid van de raad in 2019 besproken.

c. Gelieerde instellingen en samenwerkingen

Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise (HSME) en HSME B.V.

Het Scheepvaartmuseum heeft de zakelijke exploitatie ondergebracht in de Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise (HSME). Daarnaast is Het Scheepvaartmuseum Enterprise B.V. (HSME B.V.) opgericht op 30 december 2016. HSME B.V. verzorgt vanaf 1 januari 2016 de commerciële exploitatie van Het Scheepvaartmuseum. De Stichting HSME is 100% aandeelhouder van HSME B.V. Hieronder vallen het publieksrestaurant, de winkel en de catering. Daarnaast levert HSME B.V. diensten aan het museum, vooral m.b.t. publieksopvang, organisatie van relatieontvangsten en evenementen.

Bestuursverslag 2019 Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Het Scheepvaartmuseum heeft in 2011 de start van Stichting HSME financieel ondersteund met een lening. In 2019 is de achtste termijn van deze tienjarige lening afgelost. Net als in 2018 is er in 2019 door HSME B.V. een gift aan het museum verstrekt van € 100.000 die voor het museum vrij besteedbaar is. Het vermogen van HSME B.V. zal naar verwachting weer groeien en zal worden benut om de vermogens van de Stichting HSME (VOC-schip) en Het Scheepvaartmuseum te versterken. De directie heeft er alle vertrouwen in dat, op basis van het resultaat van de afgelopen jaren en de meerjarenliquiditeitsprognose, er jaarlijks een gift kan worden gedaan aan Het Scheepvaartmuseum en het eigen vermogen verder kan worden versterkt.

Vereeniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum

De Vereeniging Nederlands Historisch Scheepvaartmuseum (VNHSM) is geen gelieerde partij in de zin van de richtlijnen voor de jaarrekening. VNHSM heeft een eigen bestuur waarop het museum geen invloed uitoefent of kan uitoefenen. De Vereeniging is eigenaar van de collectie en heeft deze in bruikleen ter beschikking gesteld aan de staat. De staat heeft de collectie in beheer gegeven bij Het Scheepvaartmuseum.

VNHSM heeft in 2019 bijgedragen aan restauratie van de collecties inzake stukken van de in 2019 geopende tentoonstelling *Republiek aan Zee*.

Het Compagnie Fonds

Het Compagnie Fonds (HCF) is in 2008 opgericht om particulieren actief en duurzaam bij het museum te betrekken in de rol van mecenas en ambassadeur. Het fonds biedt de mogelijkheid kapitaal te vormen om zowel voor de korte als de lange termijn museale projecten mogelijk te maken. De stichting heeft een van het museum onafhankelijk bestuur.

Het Compagnie Fonds heeft in 2019 een donatie van € 450.000 gedaan: € 300.000 voor de Hoofdgalerij en € 150.000 voor het terrasponton *Het Compagnie Dek*.

Samenwerkingen

Elf programmerende instellingen aan het Oosterdok hebben in 2017 de handen ineen geslagen en een samenwerkingsverband opgericht; Expeditie Oosterdok. De inmiddels dertien programmerende instellingen en 29 bedrijven zijn verbonden door het water van het Oosterdok, dat van oudsher een maritiem, internationaal en vernieuwend karakter heeft. De samenwerking heeft als doel de waarde van het gebied te vermeerderen door gezamenlijk een inhoudelijk programma te brengen waar ontdekking centraal staat.

In 2018 is dit initiatief gelanceerd voor het publiek tijdens de eerste "Open dag Expeditie Oosterdok", in 2019 volgde een tweede, wederom succesvolle editie.

Plantage Amsterdam is een samenwerkingsverband van 19 culturele instellingen in de oostelijke binnenstad, een samenwerking op het gebied van marketing, maar ook op het gebied van duurzaamheid; zo is er bijvoorbeeld begonnen met het gezamenlijk inkopen van energie en het inzamelen van afval.

Onder Stichting Beheer Oosterdok valt de Museumhaven; opgericht in 1984 en niet meer weg te denken uit het stadsbeeld van Amsterdam. Tegenover Het Scheepvaartmuseum ligt een collectie van een brede verzameling historische schepen van 50 jaar en ouder, en op de kade zijn werktuigen van een oude scheepswerf te bewonderen. Ook in 2019 zijn verschillende schepen bij het museum te gast geweest.

d. Wet bezoldiging topbestuur

De Wet Normering Topinkomens is van toepassing. Het Scheepvaartmuseum voldoet aan de norm; zie toelichting p. 53.

Jaarrekening 2019

Balans per 31 december 2019

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
ACTIVA		
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Gebouwen	1.111.710	471.875
Overstag	653.948	1.027.635
Bedrijfsinstallaties	1.294.195	2.002.520
Andere bedrijfsmiddelen	<u>1.066.562</u>	<u>720.144</u>
	4.126.417	4.222.174
Financiële vaste activa		
Vorderingen op groepsmaatschappijen	<u>80.000</u>	<u>160.000</u>
	80.000	160.000
Vlottende activa		
Vorraden		
Voorraad	<u>21.022</u>	<u>15.103</u>
	21.022	15.103
Vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	496.432	451.228
Vorderingen op groepsmaatschappijen	80.000	80.000
Omzetbelasting	398.450	448.375
Overige vorderingen	803.033	1.157.710
Vooruitbetaalde kosten	<u>46.693</u>	<u>53.190</u>
	1.824.608	2.190.503
Liquide middelen		
Rekening courant bank	410.073	733.769
Spaarrekeningen	5.470.056	6.269.398
Kas	20.493	47.482
Kruisposten	<u>31.967</u>	<u>4.791</u>
	5.932.589	7.055.440
	<u>11.984.636</u>	<u>13.643.220</u>

Balans per 31 december 2019

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
PASSIVA		
Eigen Vermogen		
Algemene reserve	4.037.388	4.296.486
Bestemmingsfonds OCW	0	105.912
Bestemmingsfonds Veiligheid depot	51.089	85.803
Bestemmingsfonds BGL	<u>951.915</u>	<u>1.085.406</u>
	5.040.392	5.573.608
Voorzieningen		
Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie	420.547	498.426
Voorziening Gebouwen	1.102.402	849.132
Voorziening claimlijst RVB	309.487	496.962
Overige voorzieningen	<u>14.857</u>	<u>19.253</u>
	1.847.293	1.863.773
Langlopende schulden		
Investeringsubsidie	3.399.823	3.897.672
Overige langlopende schulden	<u>0</u>	<u>73.310</u>
	3.399.823	3.970.982
Kortlopende schulden		
Schulden aan groepsmaatschappijen	17.495	40.655
Vooruitontvangen bedragen	252.373	190.394
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	531.509	905.223
Loonbelasting	149.456	147.020
Pensioenpremie	1.359	0
Overige schulden	455.787	776.868
Overlopende passiva	<u>289.149</u>	<u>174.697</u>
	1.697.128	2.234.857
	<u>11.984.636</u>	<u>13.643.220</u>

Resultatenrekening over 2019

	2019	Begroting 2019	2018
Eigen Inkomsten			
Publieksinkomsten binnenland			
Kaartverkoop	2.476.825	2.618.568	2.558.668
Overige publieksinkomsten	183.893	170.000	199.839
Totaal publieksinkomsten (1)	2.660.718	2.788.568	2.758.507
Sponsorinkomsten	130.500	152.000	25.250
Overige directe inkomsten	42.050	-	2.911
Totaal overige directe inkomsten (2)	172.550	152.000	28.161
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.833.268	2.940.568	2.786.668
Indirecte inkomsten	552.266	450.000	547.735
Private middelen - particulieren	475.222	583.537	439.787
Private middelen - bedrijven	182.367	172.367	214.893
Private middelen - private fondsen	169.950	374.392	356.410
Private middelen - goede doelenloterijen	571.673	411.282	666.759
Totaal bijdrage uit private middelen	1.399.212	1.541.578	1.677.849
Totaal eigen inkomsten	4.784.746	4.932.146	5.012.252
Subsidies			
Totaal structureel OCW	7.845.702	7.674.163	7.523.044
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2.105.662	1.960.148	2.046.737
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.212.169	4.291.731	3.991.193
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.527.871	1.422.284	1.485.114
Totaal structureel Provincie	-	-	-
Totaal structureel Gemeente	-	-	-
Totaal structureel publieke subsidie overig	-	-	-
Totaal structurele subsidies	7.845.702	7.674.163	7.523.044
Incidentele publieke subsidies	903.292	791.550	1.518.050
Totaal subsidies	8.748.994	8.465.713	9.041.094
Totale baten	13.533.740	13.397.859	14.053.346
Lasten			
Personeelskosten	4.726.575	4.203.407	4.410.254
Huisvestingslasten	4.277.659	4.765.629	4.882.216
Afschrijvingen	1.364.402	1.399.378	1.398.865
Aankopen	12.815	-	565.593
Overige lasten	3.692.704	3.044.445	2.791.436
Totaal lasten	14.074.155	13.412.859	14.048.364

Resultatenrekening over 2019

	2019		Begroting 2019		2018	
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-540.415		-15.000		4.982	
Saldo rentebaten / -lasten	7.200		15.000		10.258	
EXPLOITATIERESULTAAT	-533.215		0		15.240	
Bestemmingsresultaat						
Mutatie bestemmingsfonds BankGiroLoterij	-133.491				59.325	
Mutatie bestemmingsfonds brandveiligheid Depot	-34.714				-119.197	
Mutatie algemene reserve	-365.010				55.441	
Personeel en vrijwilligers						
	Huidig boekjaar		Begroting		Vorig boekjaar	
Specificatie personeelslasten	€	fte	€	fte	€	fte
1 1 Waarvan vast contract	2.750.950	43,70	2.795.000	49,50	2.693.254	44,71
2 2 Waarvan tijdelijk contract	1.224.694	20,80	1.015.000	14,80	983.180	14,80
3 3 Waarvan inhuur*	750.931	-	393.407	-	733.820	-
	4.726.575	64,50	4.203.407	64,30	4.410.254	59,51
Waarvan inhuur Schoonmaak**	273.134		322.524		277.980	
4 4 Personeelslasten totaal	4.999.709	64,50	4.525.931	64,30	4.688.234	59,51
Vrijwilligers	aantal		aantal		aantal	
5 5 Vrijwilligers: fte	5,17		6,00		7,30	
6 6 Vrijwilligers: personen	30,00		30,00		34,00	

* Inhuur is inclusief doorbelaste uren beveiliging (€ 98.322).

** Inhuur schoonmaak is gerubriceerd onder de gebouwkosten

Functionele resultatenrekening over 2019

	2019	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten binnenland	2.660.718	2.660.691	28	0
Kaartverkoop	2.476.825	2.476.825		
Overige publieksinkomsten	183.893	183.866	28	0
Totaal publieksinkomsten (1)	2.660.718	2.660.691	28	0
Sponsorinkomsten	130.500	130.500		
Overige directe inkomsten	42.050	42.050	0	
Totaal overige directe inkomsten (2)	172.550	172.550	0	0
Totaal directe inkomsten (1+2)	2.833.268	2.833.241	28	0
Indirecte inkomsten	552.266	0		552.266
Private middelen - particulieren	475.222	475.222	0	0
Private middelen - bedrijven	182.367	182.367	0	0
Private middelen - private fondsen	169.950	169.950	0	0
Private middelen - goede doelenloterijen	571.673	558.858	12.815	0
Totaal bijdrage uit private middelen	1.399.212	1.386.397	12.815	0
Totaal eigen inkomsten	4.784.746	4.219.638	12.843	552.266
Totaal structureel OCW	7.845.702	5.635.884	1.866.532	343.286
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2.105.662	2.105.662	0	0
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.212.169	3.530.222	338.661	343.286
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.527.871	0	1.527.871	0
Totaal structureel Provincie	0	0	0	0
Totaal structureel Gemeente	0	0	0	0
Totaal structureel publieke subsidie overig	0	0	0	0
Totale structurele subsidies	7.845.702	5.635.884	1.866.532	343.286
Incidentele publieke subsidies	903.292	140.492	0	762.800
Totale baten	13.533.740	9.996.014	1.879.375	1.658.352

Functionele resultatenrekening over 2019

	2019	Publieks activiteiten	Collectie beheer	Algemeen Beheer
Lasten				
Personeelskosten	4.726.575	1.960.563	1.459.135	1.306.999
Huisvestingslasten	4.277.659	3.049.877	315.306	912.477
Afschrijvingen	1.364.402	469.157	4.642	890.604
Aankopen	12.815	0	12.815	0
Overige lasten	3.692.704	2.693.501	161.972	837.105
Totaal lasten	14.074.155	8.173.098	1.953.870	3.947.185
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-540.415	1.822.916	-74.495	-2.288.833
Saldo rentebaten / -lasten	7.200	0	0	7.200
Exploitatieresultaat	-533.215	1.822.916	-74.495	-2.281.633
Verdeling baten en lasten algemeen beheer	0	-2.052.232	-229.401	2.281.633
Exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer	-533.215	-229.317	-303.896	0

Kasstroom over 2019

	2019 EUR	2018 EUR
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-540.415	4.982
Aanpassingen voor:		
- Afschrijvingen	1.364.402	1.398.865
- Mutatie voorzieningen	-16.480	828.294
- Mutatie in werkkapitaal	-177.754	-3.102.462
- Vrijval langlopende schulden (investeringssubsidies)	-571.159	-1.192.402
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	58.594	-2.062.723
Ontvangen interest	7.200	10.258
Betaalde interest	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	65.794	-2.052.465
Investeringen in:		
- Materiële vaste activa	-1.268.645	-508.556
- Mutatie activa in uitvoering	0	0
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investerings-activiteiten	-1.268.645	-508.556
Mutatie vermogencomponenten	0	0
Ontvangen uit aflossingen	80.000	80.000
Kasstroom uit financierings-activiteiten	80.000	80.000
Netto-kasstroom	-1.122.851	-2.481.021
Koers- en omrekenverschillen op geldmiddelen	0	0
Mutatie geldmiddelen	-1.122.851	-2.481.021

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

Doelstelling en voornaamste activiteiten

De Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam ('Het Scheepvaartmuseum'), statutair gevestigd te Amsterdam is opgericht d.d. 16 december 1994. Het Scheepvaartmuseum heeft ten doel: bij een zo breed mogelijk publiek de belangstelling voor, en het inzicht in, alle aspecten van de Nederlandse maritieme cultuur, geschiedenis en kunst, mede in internationaal verband, te bevorderen.

Toegepaste standaarden handboek

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020. De richtlijnen in dit Handboek sluiten zoveel mogelijk aan op de bepalingen van Titel 9 BW2 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 640). De in het handboek gestelde eisen beogen enerzijds duidelijkheid te bieden aan de instellingen zelf en anderzijds uniformiteit te bevorderen in de presentatie en aan de te leveren (financiële) gegevens.

Consolidatie en gelieerde partijen

Het Scheepvaartmuseum is bestuurder van Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise ('Stichting HSME') waardoor op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving de gegevens van Stichting HSME zouden moeten worden geconsolideerd. Voor de verantwoording aan het Ministerie van OCW is consolidatie niet vereist de enkelvoudige jaarrekening van de instelling is bepalend voor de digitale invoer, de resultaten van de gelieerde instellingen moeten wel worden ingestuurd naar het Ministerie van OCW.

Begroting 2019

De begroting 2019 is onteend aan de door OCW goedgekeurde meerjaren begroting 2017 - 2020.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Collectie

De collectie is niet gewaardeerd op de balans. De collectie is grotendeels eigendom van de Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum en is in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden. Het museum draagt zorg voor het beheer van en onderzoek aan de collectie.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de exploitatierekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle, of nagenoeg alle, toekomstige economische voordelen en alle, of nagenoeg alle, risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De bezoldiging van onze topfunctionarissen zijn in lijn met het normenkader van de Beleidsregels Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen en/of toelichting in de jaarrekening bij de jaarrekeningpost. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast aan de huidige berekenwijze. De wijzigingen hebben geen gevolgen gehad voor het resultaat en/of eigen vermogen.

Grondslagen voor de categoriale en functionele jaarrekening

De functionele jaarrekening is opgesteld door allocatie van baten en lasten naar de verschillende functies conform het handboek van OCW. De functies zijn onderverdeeld naar publieks- en overige activiteiten, collectiebeheer en algemeen beheer. Het museum volgt voor de allocatie van de baten en lasten naar deze functies de instructies uit het handboek OCW. Op bladzijde 60 onder de toelichting op de functionele jaarrekening is een nadere toelichting opgenomen over toewijzing van de baten en lasten. De berekenwijze van de allocatie is gewijzigd in 2018 op basis van een herziene uitgave van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2017-2020.

Het exploitatieresultaat van de functies worden naar rato toegerekend aan de bestemmingsfondsen in het geval van een positief resultaat. In het geval van een negatief exploitatieresultaat zal er naar rato worden onttrokken uit de bestemmingsfondsen. Indien na uitvoering van de taken zoals vastgelegd in respectievelijk de regelingen voor het specifiek cultuurbeleid en de Erfgoedwet het resultaat van het boekjaar positief is, kan het resterende saldo worden overgeheveld naar respectievelijk de publieksfunctie en de collectiefunctie.

Na bepaling van het exploitatieresultaat wordt het saldo van de kolom algemeen beheer gealloceerd aan de functies publieksactiviteiten en overige activiteiten en collectiebeheer. Hiermee sluit het museum aan op de bekostigingssystematiek die is opgezet door de Museumvereniging in samenwerking met OCW. De toerekening van algemeen beheer vindt plaats op basis van het relatieve aandeel per functie in de som van de direct toegerekende baten plus lasten, gecorrigeerd voor aankopen de BIS subsidie. Het exploitatieresultaat na verdeling algemeen beheer geeft het resultaat weer nadat deze verdeling is gemaakt.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingspercentages zijn vastgesteld op basis van de verwachte economische gebruiksduur rekening houdend met een restwaarde.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd

Bedrijfsgebouwen	:	10.
Machines en installaties	:	10 - 20.
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	5- 20.

Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen die niet behoren tot een handelsportefeuille en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd, worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. Het Scheepvaartmuseum heeft geen afgeleid financiële instrumenten.

Verstreckte leningen en overige vorderingen

Verstreckte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Vorraden

Handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. Handelskortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Vorderingen

De grondslagen voor de waardering van vorderingen zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het eigen vermogen waarover zonder belemmering door wettelijke of statutaire beperkingen kan worden beschikt voor het doel waarvoor Het Scheepvaartmuseum is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de onderneming op lange termijn te waarborgen.

Bestemmingsreserves

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door de directie bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen betreffen middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Bestemmingsfonds OCW

Conform het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 diende een deel van het resultaat te worden toegevoegd aan het Bestemmingsfonds OCW. Het Bestemmingsfonds bestaat uit de niet bestede structurele instellingssubsidie OCW voor publieksactiviteiten en overige activiteiten (BIS) over een bepaalde periode. Jaarlijks werd het niet bestede deel van de OCW subsidie BIS toegevoegd aan het bestemmingsfonds OCW. Vanaf 2019 zal hier niet meer toegevoegd worden en valt het bestemmingsfonds vrij. Dit is in overeenstemming met het handboek OCW 2017 - 2020, welke is herzien in januari 2020.

Vorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van; een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie

Dit is een voorziening voor aanpassingen van de klimaatinstallatie en vervanging van de vloeren in de thematentoonstellingen. Deze voorziening betreft de nominale waarde van de geschatte uitgaven die naar verwachting nodig zijn om het project Overstag af te ronden.

Voorziening gebouwen

De voorziening gebouwen is getroffen voor het meerjarig onderhoud aan de panden van het museum. De toevoegingen aan de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit een meerjaren onderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorziening is bepaald aan de hand van de nominale waarde van de uitgaven uit het meerjaren onderhoudsplan.

Overige voorzieningen

Dit betreft een jubileumvoorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen (12,5, 25 en 40 jarig) dienstverband personeel. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Egalisatievoorziening investeringssubsidie

Ontvangen investeringsbijdragen ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Kortlopende schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies. Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld. De door het fonds verzorgde pensioenregeling is een toegezegde pensioenregeling. Het Scheepvaartmuseum heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het fonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies. De dekkingsgraad van het fonds bedraagt per 31 december 2019 99.2%.

Dienstverlening gelieerde entiteiten

De baten en lasten als gevolg van de onderlinge dienstverlening aan gelieerde entiteiten wordt doorbelast op basis van kostprijs plus opslag.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Gebeurtenissen na balansdatum

De maatregelen die genomen zijn in de strijd tegen het Corona-virus hebben impact op de gehele Nederlandse samenleving. Ook Het Scheepvaartmuseum wordt hiermee geconfronteerd. Vanaf 12 maart is het Het Scheepvaartmuseum tot in ieder geval 6 april gesloten. Wij houden er rekening mee dat deze termijn nog wordt verlengd. De sluiting betekent dat publieksinkomsten voor 2020 achter zullen blijven op de begroting. Het is vooralsnog onduidelijk in hoeverre wij in staat zullen zijn onze kosten daarop te laten aansluiten. Het eigen vermogen en de liquiditeitspositie is echter voldoende gezond om dit te kunnen opvangen waardoor de gevolgen geen impact op de continuïteit en de jaarrekening 2019 van Het Scheepvaartmuseum hebben.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiële vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Gebou- wen	Overstag	Bedrijfs installaties	Andere vaste bedrijfs middelen	Totaal
Stand per 1 januari					
Aanschaffingen	1.039.606	5.365.712	7.083.248	2.120.626	15.609.192
Cum. afschrijving	-567.731	-4.338.077	-5.080.728	-1.400.482	-11.387.018
Boekwaarde begin	471.875	1.027.635	2.002.520	720.144	4.222.174
Investerings	749.230	-	-	519.413	1.268.643
Presentatie correctie			-	-	-
Desinvesteringen					-
Afschrijving desinvesteringen	-				-
Afschrijvingen	109.395	373.687	708.325	172.995	1.364.402
Mutaties	639.835	-373.687	-708.325	346.418	-95.759
Stand per 31 december					
Aanschaffingen	1.788.836	5.365.712	7.083.248	2.640.039	16.877.835
Cum. afschrijving	-677.126	-4.711.764	-5.789.053	-1.573.477	-12.751.420
Boekwaarde einde	1.111.710	653.948	1.294.195	1.066.562	4.126.417
Afschrijvings %	10%	10% - 20%	10% - 20%	5% - 20%	10% - 20%

De investering vaste bedrijfsmiddelen is inclusief de aanschaf van een terrasponon. Het geïnvesteerde bedrag is € 380.817 minus een bijdrage van Het Compagnie Fonds van € 150.000, die direct op de aanschafprijs in mindering is gebracht. De netto investering is € 230.817.

Financiële vaste activa

De lening betreft een lening aan Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV. De aflossingsverplichting is €80.000 per jaar. De rente bedraagt 3% over de in die periode nog uitstaande hoofdsom.

	31 dec 2019	31 dec 2018
Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Saldo per 1 januari	160.000	240.000
Aflossing	80.000	80.000
Vordering op HSME BV *	80.000	160.000
Het kortlopende deel van deze vordering is €80.000, deze is opgenomen bij de overige vorderingen.		

Toelichting op de balans per 31 december 2019

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Vorraad		
Museumkaarten	21.022	15.103
	21.022	15.103
 <u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Debiteuren		
Debiteuren	497.303	454.599
Voorziening dubieuze debiteuren	-871	-3.371
	496.432	451.228
 Vorderingen op groepsmaatschappijen		
Lening aan HSME BV kortlopend deel *	80.000	80.000
	80.000	80.000
 Omzetbelasting		
Te vorderen omzetbelasting	398.450	448.375
	398.450	448.375
 Overige vorderingen		
BankGiroLoterij	400.000	400.000
Rijksvastgoedbedrijf	0	524.000
Te ontvangen bedragen	234.513	90.659
Vordering Museumkaart	163.313	130.062
Wga hiaat verzekering	4.524	3.345
Overige vorderingen	683	333
Pensioenpremie	0	9.311
	803.033	1.157.710
 Vooruitbetaalde kosten		
Vooruitbetaalde kosten	46.693	53.190
	46.693	53.190
 Vorderingen en overlopende activa	<u>1.824.608</u>	<u>2.190.503</u>
 <u>Liquide middelen</u>		
	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Rekening courant bank		
Rekening-courant ING	403.640	728.006
Rekening-courant ABN AMRO	77	336
Rekening-courant Rabobank	53	319
Rekening-courant Bunq	6.303	5.108
	410.073	733.769

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Spaarrekeningen	31 dec 2019	31 dec 2018
ING Bank	2.450.981	3.250.468
RABO Bank	1.500.145	1.500.000
ABN AMRO Bank	1.518.930	1.518.930
	5.470.056	6.269.398
	31 dec 2019	31 dec 2018
Kas		
Kas	20.493	47.482
	20.493	47.482
Kruisposten		
Kruisposten	31.967	4.791
	31.967	4.791
Liquide middelen	5.932.589	7.055.440
*Bevat saldo van gelieerde partijen Het Scheepvaartmuseum Enterprise (BV en Stichting) te Amsterdam.		
	31 dec 2019	31 dec 2018
<u>Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV</u>		
Lening kortdurend deel	80.000	80.000
Lening langdurend deel	80.000	160.000
Debiteur	247.567	308.906
Crediteur	-71.376	-179.939
Saldo overige vorderingen en schulden	-17.495	-40.656
Totaal te vorderen van HSME BV	318.696	328.312
<u>Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise</u>		
Debiteur	6.117	5.219
	6.117	5.219

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Eigen Vermogen

	Algemene reserve	Bestem. fonds OCW	Bestem. fonds Veiligheid depot	Bestem. fonds BGL	Totaal
Balans per 31 december 2018	4.296.486	105.912	85.803	1.085.406	5.573.607
Verschuiving conform brief OCW 10dec2019	105.912	-105.912	0	0	0
Onttrekking	-365.010	0	-34.714	-133.491	-533.215
Balans per 31 December 2019	<u>4.037.388</u>	<u>0</u>	<u>51.089</u>	<u>951.915</u>	<u>5.040.392</u>

Brief OCW 10 december 2019, ref 7886504. Bestemmingsfonds OCW 2017 - 2020, met de inwerkingtreding van de nieuwe BIS-regeling zijn de voorschriften voor BIS-instellingen over het bestemmingsfonds OCW komen te vervallen. Besloten is om deze voorschriften effectief per direct af te schaffen, dus reeds tijdens de huidige subsidieperiode. Dit heeft geleid tot een directe vermogensmutatie van € 105.921.

<u>Algemene reserve</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand per 1 januari	4.296.486	4.241.045
Verschuiving OCW bestemmingsfonds	105.912	0
Resultaat boekjaar	-365.010	55.441
Stand per 31 december	<u>4.037.388</u>	<u>4.296.486</u>

<u>Bestemmingsfonds OCW</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand per 1 januari	105.912	86.241
Verschuiving OCW bestemmingsfonds	-105.912	0
Resultaat boekjaar	0	19.671
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>105.912</u>

Bestemmingsfonds collectiebeheer

Conform het handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2017-2020 is het bestemmingsfonds opgeheven per einde 2019.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

<u>Bestemmingsfonds Veiligheid depot</u>	31 dec 2019	31 dec 2018
Stand per 1 januari	85.803	205.000
Onttrekking bestemming	-34.714	-119.197
Stand per 31 december	<u>51.089</u>	<u>85.803</u>
<u>Bestemmingsfonds BGL</u>	31 dec 2019	31 dec 2018
Stand per 1 januari	1.085.406	1.026.081
Mutaties:		
Resultaat boekjaar	-133.491	59.325
Stand per 31 december	<u>951.915</u>	<u>1.085.406</u>
<u>Bestemming resultaat BGL 2019</u>	2019	
Jaarlijkse uitkering BankGiroLoterij	400.000	
Bijdrage project Dare to Discover	9.323	
Vrijval investeringssubsidies	79.979	
Opbrengst geormerkt werven	82.371	
Totaal ontvangen	<u>571.673</u>	
Audiotour	78.661	
Dare to Discover	9.323	
MS Oranje Koers Gewijzigd	30.064	
Open Pleyn	85.000	
Cartografie	88.000	
Strijd om het IJs en Rijzend Water	198.000	
Republiek aan Zee	100.000	
Verdiepingsprogramma	19.989	
Restauratie Klok	3.333	
Aanschaf collectie boeken	12.815	
Afschrijving investeringen BGL projecten	<u>79.979</u>	
Totaal besteed	705.164	
Saldo ten laste van bestemmingsfonds BankGiroLoterij	-133.491	

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Voorzieningen

<u>Voorziening themavloeren en klimaatinstallatie</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	498.426	533.837
Onttrekking	-77.879	-35.411
Mutaties	-77.879	-35.411
Stand einde	<u>420.547</u>	<u>498.426</u>

Dit is een voorziening voor grootonderhoud van de klimaatinstallatie en vervanging van de themavloeren in de tentoonstellingen. Deze werkzaamheden zouden worden uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Bij het afronden van het project Overstag is overeengekomen dat Het Scheepvaartmuseum dit onderhoud zelf gaat uitvoeren.

<u>Voorziening Gebouwen</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	849.132	431.952
Dotatie	402.322	515.703
Onttrekking	-149.052	-98.523
Mutaties	253.270	417.180
Stand einde	<u>1.102.402</u>	<u>849.132</u>

Dotatie aan de voorziening groot onderhoud vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud, zoals aangegeven in het MOIP. Uitgaven worden ten laste van de voorziening gebracht.

<u>Voorziening claimlijst RVB</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	496.962	0
Dotatie	0	524.000
Onttrekking	-187.475	-27.038
Mutaties	-187.475	496.962
Stand einde	<u>309.487</u>	<u>496.962</u>

Deze voorziening is gevormd uit de uitkering van het Rijks Vastgoed Bedrijf (RVB) om achterstallig onderhoud uit te voeren.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

<u>Overige voorzieningen</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	19.253	19.648
Dotatie	-1.108	3.931
Onttrekking	-3.288	-4.326
Mutaties	-4.396	-395
Stand einde	<u>14.857</u>	<u>19.253</u>

Dit is een voorziening voor de jubileumuitkering medewerkers bij een dienstverband van 12,5, 25 of 40 jaar.

Totaal voorzieningen	<u>1.847.293</u>	<u>1.863.773</u>
< 1 jaar	557.000	
1 - 5 jaar	177.852	
> 5 jaar	1.112.441	
	<u>1.847.293</u>	

Langlopende schulden

Investeringssubsidie

<u>Overstag</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	1.027.640	1.523.736
Vrijval	-373.687	-496.096
Mutaties	-373.687	-496.096
Stand einde	<u>653.953</u>	<u>1.027.640</u>

De investeringssubsidie heeft betrekking op de herinrichting van de tentoonstellingen na de verbouwing van het museum in 2007 - 2011.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

<u>Bedrijfsinstallaties</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	1.912.075	2.607.375
Vrijval	-695.300	-695.300
Mutaties	-695.300	-695.300
Stand einde	<u>1.216.775</u>	<u>1.912.075</u>

De investeringssubsidie heeft betrekking op de vervanging van de bedrijfsinstallaties tijdens de verbouwing van het museum in 2007 - 2011.

<u>Gebouwen</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	471.875	57.853
Toevoeging	749.230	433.377
Vrijval	-109.395	-19.355
Mutaties	639.835	414.022
Stand einde	<u>1.111.710</u>	<u>471.875</u>

De ontvangen investeringssubsidie OCW ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden verantwoord onder de langlopende schulden onder de post investeringssubsidie. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening overeenkomstig de afschrijving op de met deze subsidies en bijdragen verkregen materiële vaste activa. De toevoeging in 2019 is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MJOP (€465.683) en het deel dat wordt toegevoegd aan het MJOP (€2283.547) voor verbetering van de infrastructuur.

<u>Schiphuis</u>	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Stand begin	486.082	554.779
Toevoeging	0	0
Vrijval	-68.697	-68.697
Mutaties	-68.697	-68.697
Stand einde	<u>417.385</u>	<u>486.082</u>
Totaal investeringssubsidies	<u>3.399.823</u>	<u>3.897.672</u>

Onder de investeringssubsidies zijn subsidies en/of bijdragen opgenomen ter dekking van de investeringen in materiële vaste activa. Deze bijdragen vallen vrij naar gelang de afschrijving op de desbetreffende investeringen.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Overige langlopende schulden

31 dec 2019

Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW lang

Begin stand	73.310
Mutatie 2019	-73.310
Eind stand	<u>0</u>

De verantwoording van het niet bestede deel van de subsidie huisvesting OCW wordt opgesteld conform de richtlijn in het handboek OCW. Wij volgen deze richtlijn met uitzondering van de schoonmaakkosten en de energielasten, deze verantwoorden wij niet onder de subsidie OCW huisvesting. Het saldo van de subsidie huisvesting OCW wordt conform het handboek als langlopende schuld opgenomen. Van dit saldo zullen vervangingsinvesteringen aan het pand onttrokken worden. Per eind 2019 was het gehele saldo kortlopend. Het saldo is opgenomen onder de overige schulden.

rubriek

Saldo beginbalans		461.209
Subsidie OCW huisvesting (conform beschikking kenmerk 1221350)	OCW - erfgoedwet	4.538.490
Onttrekking wegens investeringen	OCW - erfgoedwet	-749.230
		<u>4.250.469</u>

Onttrekkingen (lasten)

Toeslagen aan RVB :rente, aflossing, heffingen en opslagen	Huisvestingslasten	2.385.649
Loonkosten eigen organisatie beheer en onderhoud	Personeelskosten	473.789
Verzekeringen	Huisvestingslasten	23.776
Afschrijving op investeringen (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	Afschrijvingen	109.395
Kosten dagelijks onderhoud	Huisvestingslasten	843.853
Kosten groot onderhoud	Huisvestingslasten	402.322
Ov. huisvestingskosten (eigenaarszaken: advieskosten, inspecties e.d.)	Huisvestingslasten	0
Totaal onttrekkingen		<u>4.238.784</u>

Toevoegingen (baten)

vrijval Investeringsubsidie OCW (bekostigd uit huisvestingssubsidie OCW)	OCW - erfgoedwet	109.395
Overige baten		26.615
Totaal toevoegingen		<u>136.010</u>

Saldo huisvestingssubsidie (subsidie OCW - onttrekkingen + toevoegingen)	147.695
Besteed aan publieksactiviteiten of andere activiteiten	0
Saldo eindbalans	<u>147.695</u>

Saldo OCW langlopend	0
Saldo OCW kortlopend	147.695
	<u>147.695</u>

De onttrekking investeringen is opgebouwd uit een deel dat direct gerelateerd is aan het huidige MJOP (€465.683) en het deel dat toegevoegd wordt aan het MJOP (€283.547) voor de verbetering van de infrastructuur. Het MJOP wordt jaarlijks herijkt in samenwerking met een externe deskundige.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Kortlopende schulden

	<u>31 dec 2019</u>	<u>31 dec 2018</u>
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	* 17.495	40.655
	<u>17.495</u>	<u>40.655</u>
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen BankGiroLoterij	31.801	41.125
Vooruitontvangen bedragen	94.752	29.500
Uitkering schade dak Depot gebouw	94.770	94.770
Stichting Het Meyjes Fonds	31.050	25.000
	<u>252.373</u>	<u>190.394</u>
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	531.509	905.223
	<u>531.509</u>	<u>905.223</u>
Loonbelasting		
Loonheffing	149.456	147.020
	<u>149.456</u>	<u>147.020</u>
Pensioenpremie		
Pensioenen	1.359	0
	<u>1.359</u>	<u>0</u>
Overige schulden		
Te betalen vakantiegeld	143.921	139.661
Te betalen vakantiedagen	150.099	183.790
Overige schulden	14.072	65.518
Nog te besteden huisvestingssubsidie OCW kortlopend	147.695	387.899
	<u>455.787</u>	<u>776.868</u>
Overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	289.150	174.697
	<u>289.149</u>	<u>174.697</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Subsidie

In het kader van de afspraken voor de periode 2017-2020 is door het Ministerie van OCW de volgende subsidie toegezegd voor 2020 (brief 30 september 2019 ref:14551996), inclusief arbeidskostenontwikkeling en prijsontwikkeling

Culturele basisinfrastructuur 2017 - 2020		2.105.662
Erfgoedwet, huisvesting 2020	***	4.538.490
Erfgoedwet, collectiebeheer 2020	***	1.527.871
Totaal		<u>8.172.023</u>

*** Deze subsidie moet jaarlijks aangevraagd worden, uiterlijk op 30 juni voor subsidie voor de uitvoering in het daaropvolgende jaar.

BankGiroLoterij

Het Scheepvaartmuseum is begunstigde van de BankGiroLoterij, voor een periode van vijf jaar (2016 - 2020) ontvangt het museum jaarlijks een uitkering van €400.000.

Beheersovereenkomst

De Staat der Nederlanden heeft per 1 januari 2013 de beheersovereenkomst met museum opgezegd per 1 januari 2017. Dit in het kader van een nieuw museaal bestel.

Museaal bestel

De Erfgoedwet betekent een belangrijke verandering voor musea die delen van de rijkscollectie beheren waarvoor de Minister van OCW verantwoordelijk is. Kosten voor beheer en behoud zoals huisvesting, klimaatbeheer, beveiliging, restauratie en registratie worden voortaan structureel gefinancierd. Daarmee zijn deze musea voor beheerkosten niet meer afhankelijk van de vierjaarlijkse subsidiecyclus.

Huur gebouwen

Uit hoofde van huurcontracten is de Stichting verplichtingen aangegaan met de Rijksgebouwendienst.

Toeslagen aan RVB :rente, aflossing, heffingen en opslagen	Aflossing		
	Totaal	rente	Opslag RVB
Kattenburgerplein 1, Amsterdam	2.227.148	2.093.432	133.716
Kattenburgerstraat 7, Amsterdam	126.250	93.803	32.447
Westerboekelweg 34,36,44, Hoogwoud	26.143	13.691	12.452
Totale huur 2019	<u>2.379.541</u>	<u>2.200.926</u>	<u>178.615</u>

De overeenkomst is aangegaan voor een periode van 5 jaren, ingaande op 1 januari 2017 en alzo eindigende op 31 december 2021. Gedurende deze periode kan de Overeenkomst enkel door het Museum worden opgezegd bij aangetekend schrijven en met inachtneming van een opzegtermijn van 12 maanden. Er is geen waarborgsom of bankgarantie afgegeven. De vaste opslag in de huur zal jaarlijks, voor het eerst op 1 januari 2018 worden aangepast overeenkomstig de wijziging van het Consumentenprijsindexcijfer. De huurovereenkomst is in 2018 getekend.

Toelichting op de balans per 31 december 2019

Eigen inkomstennorm

De algemene minimumnorm inzake eigen inkomsten om toe te kunnen treden tot culturele basisinfrastructuur 2017-2020 geldt voor cultuur producerende instellingen een percentage van 19,5%. Het percentage eigen inkomsten is het totaal aan eigen inkomsten gedeeld door het totaal aan structurele subsidies van OCW en andere overheden ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten.

Berekening eigen inkomsten:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Eigen inkomsten	4.784.746	5.012.252
Structurele subsidie	7.845.702	7.523.044
Percentage eigen inkomsten	61,0%	66,6%

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

Algemeen

Voor de begroting is de meerjaren begroting voor het jaar 2019 toegepast.

Hieronder worden de opvallende afwijkingen ten opzichte van de begroting 2019 en voorgaand jaar 2018 cijfermatig toegelicht.

Indirecte inkomsten	Begroting		
	2019	2019	2018
Managementfee Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	506.425	450.000	504.615
Managementfee Stichting Het Scheepvaartmuseum Enterprise	4.765	0	4.313
Managementfee Stichting Beheer Oosterdok	9.076	0	6.807
Management fee VNHSM	32.000	0	32.000
Totaal indirecte inkomsten	552.266	450.000	547.735

Private middelen

Particulieren	Begroting		
	2019	2019	2018
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	0	150.000	120.000
Het Compagnie Fonds	474.787	430.000	319.787
Particulieren	435	3.537	0
Totaal bijdrage uit private middelen particulieren	475.222	583.537	439.787

Bedrijven	Begroting		
	2019	2019	2018
Het Scheepvaartmuseum Enterprise BV	100.000	100.000	100.000
Stichting Beheer Oosterdok	0	0	34.501
Haven bedrijven	42.530	42.530	42.530
Westland Kaas groep	6.838	6.838	6.838
Delta Lloyd	9.835	9.835	9.835
Nederlandse bank	3.275	3.276	3.275
Shell	0	0	3.000
Grossmans	0	0	5.000
TomTom	10.000	0	0
Overige	9.889	9.888	9.914
Totaal bedrijven	182.367	172.367	214.893

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

	Begroting		
	2019	2019	2018
Private fondsen			
VSBfonds	70.000	150.000	152.410
Gieskes Strijbisfonds	39.000	39.000	39.000
Janivo Stichting	5.000	5.000	5.000
St. Vaderlandsch Fonds	15.000	5.000	0
Vereeniging Pr Hendrik St sedert 1874	5.000	2.500	0
Dorus Rijkers Fonds	7.500	5.000	0
Directie der Oostersche Handel en Reederijen	2.500	3.000	0
Stichting Zabawas	0	3.000	15.000
Vereniging Rembrandt	0	2.000	140.000
Kunstbezit Koninklijke Nedlloyd	0	1.000	5.000
Admiraal van Kinsbergen Fonds	1.500	0	0
Meyjes Fonds	18.950	0	0
P.W.Janssen's Friesche Stichting	5.000	0	0
Kattendijke Drucker Stichting	500	0	0
Overige fondsen	0	158.892	0
Totaal private fondsen	169.950	374.392	356.410
	Begroting		
	2019	2019	2018
Goede doelen loterijen			
BankGiroLoterij	571.673	411.282	666.759
Totaal bijdrage uit private middelen	1.399.212	1.541.578	1.677.849
Structurele subsidie OCW			
	Begroting		
	2019	2019	2018
Culturele basisinfrastructuur			
OCW - Regeling specifiek cultuurbeleid (publ.act.)	2.105.662	1.960.148	2.046.737
OCW - (Erfgoedwet) onderdeel huisvesting	4.538.490	4.291.731	4.437.493
Toevoegingen langlopende schuld:			
Wegens investeringen	-749.230	0	-433.377
Nog te besteden huisvestingssubsidie op lange termijn	313.514	0	-32.278
Onttrekkingen langlopende schuld:			
Vrijval investeringsubsidie OCW	109.395	0	19.355
Totaal structurele subsidie erfgoedwet, huisvesting	4.212.169	4.291.731	3.991.193
Erfgoedwet, collectiebeheer			
OCW - Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	1.527.871	1.422.284	1.485.114
Totale subsidie	7.845.702	7.674.163	7.523.044

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

	Begroting		
	2019	2019	2018
Incidentele publieke subsidies			
Incidentele subsidie OCW	695.300	695.300	695.300
Provincie Noord Holland	67.500	67.500	67.500
Mondriaan Stichting	140.492	28.750	231.250
Bijdrage Rijksvastgoedbedrijf - claimlijst	0	0	524.000
Totaal incidentele publieke subsidies	903.292	791.550	1.518.050

Personeelskosten

	Begroting		
	2019	2019	2018
Lonen en salarissen			
Bruto lonen en salarissen	2.781.747	2.601.907	2.508.814
Gratificaties	35.762	73.000	38.577
Reservering vakantiegeld	225.846	216.000	202.691
Eindejaarsuitkering	94.456	83.000	78.518
Toeslagen	30.334	40.000	29.696
Verrekende verlofdagen	-17.557	-5.100	58.113
Onkostenvergoedingen	15.666	5.600	3.400
Doorbelaste lonen en salarissen	-177.823	-117.000	-150.709
	2.988.431	2.897.407	2.769.100

Sociale lasten

Sociale lasten	519.740	477.000	450.843
	519.740	477.000	450.843

Pensioenen

Pensioenen personeel	322.418	306.000	292.021
	322.418	306.000	292.021

Overige personeelskosten

Reiskostenvergoeding	46.734	45.000	44.482
Inhuur van personeel	849.252	478.000	853.808
	895.986	523.000	898.290

Personeelskosten

	4.726.575	4.203.407	4.410.254
--	------------------	------------------	------------------

Huisvestingslasten

	Begroting		
	2019	2019	2018
Toeslagen aan Rijksvastgoedbedrijf			
Zeemagazijn	2.233.987	2.255.630	2.241.865
Depot	125.798	127.241	125.597
Mibo loodsen	25.864	27.319	25.680
	2.385.649	2.410.190	2.393.142

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

	2019	Begroting 2019	2018
Overige huisvestingslasten			
Dagelijks onderhoud huisvesting	943.067	892.000	1.344.485
Inhuur huishoudelijke dienst	273.134	310.000	263.367
Energiekosten	273.487	369.240	365.519
Dotatie voorziening groot onderhoud	402.322	777.730	515.703
	1.892.010	2.348.970	2.489.074
Huisvestingslasten	4.277.659	4.765.629	4.882.216

Het bedrag energiekosten 2019 € 273.487 is na verwerking teruggave energiebelasting 2016 t/m 2018 € 117.000 en 2019 € 42.000. Zonder teruggave energiebelasting zou het bedrag € 432.487 zijn.

Afschrijvingen

	2019	Begroting 2019	2018
Afschrijvingen materiële vaste activa			
Afschrijvingen gebouwen en terreinen	109.395	0	19.355
Afschrijvingen machines en installaties	708.325	695.300	708.325
Afschrijvingen inventaris	101.413	81.000	106.392
Afschrijvingen investeringen Overstag	373.687	554.078	496.096
Afschrijvingen overige vaste bedrijfsmiddelen	71.582	69.000	68.697
	1.364.402	1.399.378	1.398.866

Aankopen

Aankopen	12.815	0	565.593
	12.815	0	565.593

Overige lasten

	2019	Begroting 2019	2018
Overige huisvestingskosten	38.966	59.496	40.401
Organisatiekosten	519.436	617.039	545.875
Overige personeelskosten	208.023	151.154	166.826
Activiteitenlasten	2.880.885	2.196.456	2.018.230
Diverse kosten	45.394	20.300	20.104
Overige lasten	3.692.704	3.044.445	2.791.436

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

	Begroting		
	2019	2019	2018
Activiteitslasten			
Kosten huur VOC-schip Amsterdam	250.000	250.000	250.000
Kostprijs Entree/activiteiten	190.768	185.000	198.570
Collectiebeheer	79.795	70.000	74.701
Onderhoud tentoonstellingen en activiteiten	245.869	190.000	239.626
Marketing en Communicatie	603.485	330.000	356.262
Development	71.529	50.000	82.523
Projecten	1.439.439	1.121.456	816.548
Totaal activiteitslasten	2.880.885	2.196.456	2.018.230
Projecten			
Republiek aan Zee	388.342	0	0
Cartografie	284.068	0	0
Strijd om het IJs en Rijzend Water	318.953	0	0
Open Pleyn	116.518	0	0
Audiotour	78.661	90.000	37.470
Onderhoud en restauratie Christiaan Brunings	90.071	50.000	59.498
Dare to Discover	9.323	10.000	115.856
MS Oranje Koers Gewijzigd	30.064	0	255.315
Sea of Tranquillity Hans op de Beeck	7.049	5.000	85.107
Fixed Flow Sjoerd Knibbeler	0	0	36.055
World Press Photo	0	0	21.041
Verdiepingsprogramma	19.989	31.500	24.761
Walvis Weken	0	0	73.051
Schepen aan de Steiger	0	0	6.530
Restauratie Klok	3.333	3.500	4.173
Haven 2.0	20.212	20.000	0
Zomer waterweken	45.847	25.000	0
Overige projecten	27.009	886.456	97.691
Totaal projecten	1.439.439	1.121.456	816.548
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Saldo rentebaten/ lasten	7.200	15.000	10.258
	7.200	15.000	10.258

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

Fiscale positie

In het verleden heeft Het Scheepvaartmuseum geopteerd voor integrale belastingplicht als bedoeld in artikel 2 lid 9 Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dit verzoek kwam voort uit het standpunt van de Belastingdienst dat de sponsoractiviteiten van Het Scheepvaartmuseum als separate activiteit moesten worden beoordeeld en derhalve als onderneming kwalificeerden. Het Scheepvaartmuseum zou daarom vennootschapsbelastingplichtig worden voor de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten. Door te opteren voor integrale belastingplicht kon Het Scheepvaartmuseum de negatieve resultaten uit de exploitatie van het museum verrekenen met de positieve resultaten t.a.v. de sponsoractiviteiten, waardoor de heffing van vennootschapsbelasting kon worden beperkt.

Inmiddels heeft de Belastingdienst Het Scheepvaartmuseum laten weten van mening te zijn dat de museumactiviteiten kunnen worden geclusterd met de sponsoractiviteiten, waardoor geen positief resultaat wordt behaald en niet wordt toegekomen aan vpb-plicht.

Het Scheepvaartmuseum heeft op 7 februari 2019 bevestiging gekregen van de Belastingdienst dat zij niet vpb-plichtig is voor de jaren t/m 2016. De Belastingdienst heeft geconstateerd dat in de periode 2013 t/m 2015 de resultaten van de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit) negatief waren en dat derhalve geen winststreven aanwezig is. Tevens bevestigt de Belastingdienst dat voor het jaar 2016 een winstoogmerk ontbreekt. Mocht in de periode 2016 t/m 2019 toch positieve resultaten worden behaald met de museumactiviteit (inclusief sponsoractiviteit), dan kan Het Scheepvaartmuseum alsnog vpb-plichtig worden voor het jaar 2016. Er zijn t/m 2019 fiscaal geen positieve resultaten behaald.

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

WNT verantwoording Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam van toepassing zijnde regelgeving:

Het algemene WNT-maximum

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam is € 194.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2019

bedragen x € 1

	M.Huijser	V.Carasso
Functie(s)	Algemeen Directeur	Directeur Museale zaken
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	138.690	111.576
Beloningen betaalbaar op termijn	13.842	13.744
Subtotaal	152.532	125.320

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	194.000
---	---------	---------

Totale bezoldiging	152.532	125.320
---------------------------	----------------	----------------

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
--	--------	--------

Toelichting op de resultatenrekening over 2019

Gegevens 2018

<i>bedragen x € 1</i>	M.Huijser	V.Carasso
Functie(s)	Algemeen Directeur	Directeur Museale zaken
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	136.119	108.932
Beloningen betaalbaar op termijn	13.605	13.605
Subtotaal	149.724	122.537
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	189.000
Totale bezoldiging	149.724	122.537
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van €1.700 of minder.

Raad van Toezicht

Naam Topfunctionaris	Functie	Periode	
Dhr. M.J.M. Borsboom vice-admiraal bd	Voorzitter	1-jan	31-dec
Dhr. ir. A.J.M. Valk CBE	Vicevoorzitter	1-jan	31-dec
Mw. Mr. T.L. Nagel	Lid	1-jan	1-apr
Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Drs. E. Ansenk	Lid	1-jan	31-dec
Mw. Ir. T Menssen	Lid	1-jan	31-dec

Toelichting bij de categoriale en functionele jaarrekening 2019

Het voorgeschreven model in het handboek OCW gaat uit van een gecombineerd kostensoorten- en kostenplaatsenoverzicht. De baten en lasten uit de resultatenrekening worden toegerekend aan de kostenplaatsen en de functies. De functies zijn onderverdeeld in:

- publieks- en overige activiteiten
- collectiebeheer
- algemeen beheer

De huisvestingslasten worden op basis van vierkante meters toebedeeld aan de functies. Kosten inzake het depot en de MIBO loodsen (Hoogwoud) zijn direct toegerekend aan de collectiefunctie.

De personeelskosten worden naar de aard van de werkzaamheden toebedeeld aan de publieksfunctie en overige activiteiten, collectiefunctie of algemeen beheer.

De collectiefunctie laat in 2019 een tekort zien van € 302.127.

Publieksactiviteiten en overige activiteiten

Alle baten en lasten die rechtstreeks samenhangen met het uitvoeren van publieksactiviteiten, niet behorend tot het beheer van de collectie in de zin van de Erfgoedwet. Hieronder vallen onder andere:

- publieksinkomsten: inkomsten uit kaartverkoop en rondleidingen
- bijdragen uit private middelen: dit zijn bijdragen ten behoeve van tentoonstellingen
- activiteitenkosten: de reguliere kosten voor de functies marketing, presentatie, educatie, sponsorwerving en huur VOC schip.
- personeelskosten: functies marketing, presentatie, educatie en publieksservice. Het Scheepvaartmuseum heeft geen bewaking op zaal.

Collectiebeheer

Alle baten en lasten die direct ten behoeve komen van de museale collectie om de collectieonderdelen kwalitatief op niveau te houden (opslag en behoud). Hieronder vallen onder andere:

- activiteitenkosten: collectiebeheer, bibliotheek en conservatoren
- personeelskosten: functies collectiebeheer, bibliotheek, conservatoren en beveiliging
- aankopen collectie

Algemeen beheer

Dit zijn de baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de publieksfunctie of aan de functie van collectiebeheer. Hieronder vallen onder andere:

- organisatiekosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie
- personeelskosten: HRM, Financiën, ICT, Technische Dienst, Directie, Receptie
- energielasten en schoonmaakkosten
- afschrijvingen op inventaris

Gelieerde rechtspersonen

Overzicht onderlinge vorderingen en schulden

	HSM	Stichting HSME	HSME BV
Vordering (financiële vaste activa)	160.000		-160.000
Overige vorderingen/ schulden	164.813	-6.117	-158.696
	324.813	-6.117	-318.696

Overzicht onderlinge baten en lasten

	HSM	Stichting HSME	HSME BV
<u>ontvangen door HSM:</u>			
Rente lening/ rekening courant	7.200		-7.200
Management fee	511.190	4.765	506.425
Gift	100.000		-100.000
Bewakingskosten	98.321		-98.321
<u>betaald door HSM:</u>			
Salariskosten publieksdiensten	-219.815		219.815
Huur Amsterdam voor museale activiteiten	-250.000	250.000	
	246.896	254.765	520.719

Amsterdam, 27 maart 2020

De directeur:

Michael Huijser
Algemeen directeur

Namens de Raad van Toezicht:

M.J.M. Borsboom, Vice-admiraal bd
Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. ir. A.J.M. Valk CBE
Vicevoorzitter

Dhr. Ir. I.M. Kalisvaart MBA
Lid

Mw. Drs. E. Ansenk
Lid

Mw. Ir. T Menssen
Lid

Overige gegevens

Bijlage: Prestatieverantwoording aan OCW

	2019		Activiteitenplan 2019		2018	
	Aantal activiteiten	Aantal bezoekers	Aantal activiteiten	Aantal bezoekers	Aantal activiteiten	Aantal bezoekers
Tentoonstellingen						
1. Tijdelijke tentoonstellingen	4	310.609	5	337.996	4	328.699
Specificatie van bezoekers educatie en regulier:						
2. Reguliere bezoeken		268.930		300.296		288.228
3. Bezoeken po		12.649		12.000		11.674
4. Bezoeken vo		17.975		16.300		19.569
5. Bezoeken mbo/ho		11.055		9.400		9.228
Specificatie van bezoekers gratis en betaald:						
6. Gratis bezoeken		32.522		52.519		53.537
7. Betaalde bezoeken		278.087		285.477		275.162
Overige bezoeken:						
8. Bezoeken website totaal		579.871		1.200.000		563.499
9. Aantal unieke bezoekers website		443.243		900.000		417.243

	2019		Activiteitenplan 2019		2018	
	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers	Aantal activiteiten	Aantal deelnemers
Overige activiteiten						
10. Schoolgebonden activiteiten	3.482	31.271	3.310	30.000	3.132	31.808
11. waarvan po	1.417	12.649	1.403	12.000	1.307	11.674
12. waarvan vo	2.013	17.975	1.907	16.300	1.780	19.569
13. waarvan mbo/ho	52	647	-	1.700	45	565
14. Openbare activiteiten	762	52.471	1.925	42.400	1.020	48.521
15. Totaal overige activiteiten (10+14)	4.243	83.742	5.235	72.400	4.152	80.329

Bijlage: Bezoekersgegevens

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Voltarief		
Volwassenen	90.502	83.596
Jeugd	19.777	21.311
Senioren 65+	-	-
Totaal Voltarief	110.279	104.907
Gereduceerd tarief	53.329	56.567
Scholen		
Docenten	4.007	4.009
Basis onderwijs	12.649	11.674
Voortgezetonderwijs	17.975	19.569
Beroeps en hoger onderwijs	11.055	9.228
Totaal Scholen	41.679	40.471
Museumkaart	68.793	69.208
Gratis		
Kinderen	5.410	6.820
Sponsors	-	-
Vrienden	132	170
Overig	26.980	46.547
Totaal Gratis	32.522	53.537
Totaal	<u>310.609</u>	<u>328.699</u>
Vol tarief	€ 16,50	€ 16,00
Jeugd	€ 8,00	€ 8,00

Bijlage: Overige kengetallen

Positionering	2019	activiteitenplan 2020	2018
Waardering voor museum	8,2	8,5	8,3
Net promotor score	+38	+38	+44
Kenniscentrum	2019	activiteitenplan 2020	2018
Educatie	41.679	38.900	40.471
Informatieaanvragen bibliotheek	5.651	8.000	5.264
Breed publiek	2019	activiteitenplan 2020	2018
Aantal bezoekers	310.609	350.000	328.699
Bezoek website totaal	433.243	1.200.000	479.267
Cultureel ondernemerschap	2019	activiteitenplan 2020	2018
Percentage eigen inkomsten	61%	60%	67%
Museale activiteiten als onderdeel van events	43%	40%	41%
Motiverende werkgever	2019	activiteitenplan 2020	2018
Percentage ziekteverzuim	5,8%	4,5%	5,9%
Gebruik Careerplanner	nvt	100%	nvt

Bijlage: Nevenfuncties

Overzicht nevenfuncties directie

Michael Huijser:

Bestuur

- Algemeen bestuur Amsterdam City
- Algemeen bestuur De Plantage, samenwerkingsverband culturele instellingen, Plantagebuurt Amsterdam
- SBO, Stichting Beheer Oosterdok (museumhaven en charterhaven)
- Voorzitter Expeditie Oosterdok, samenwerkingsverband culturele instellingen en bedrijven rondom Het Oosterdok

Adviescommissie

- Adviseur Erfgoed Mondriaan Fonds
- BNO Raad van Beroep

Raad van Toezicht

- Cultuur Werkt
- COMM, museum voor communicatie (sinds september 2018)

Vera Carasso:

Bestuur

- Stichting Fellowships – Bestuurslid (secretaris)
- Voorzitter bestuur St. woonbooteigenaren Houhavens Amsterdam
- Voorzitter Stichting Werkspoor museum

Adviescommissie

- Mondriaan Fonds – Adviseur (o.a. Adviescommissie Bijdrage Collectieprogramma's)

Overzicht nevenfuncties leden de raad van toezicht

Matthieu Borsboom, voorzitter

- Senior adviseur KPMG
- Senior adviseur Burson, Cohn & Wolfe
- Lid Raad van Bestuur Vfonds
- Voorzitter Raad van Commisarissen Loodswezen B.V.
- President Apostolaat Militaire International
- Lid extra ordinarius Stichting Michiel de Ruyter
- Directeur Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
- Eigenaar A3; Admirals Autonomous Advice
- Former Chairman Expertgroup to NATO
- Lid wetenschappelijke adviescommissie Corts Foundation
- Adviseur Wings for Aid

Anton Valk, vice-voorzitter

Nederland:

- Directeur Valk Management and Advice
- Voorzitter Stichting Eden Soestdijk
- Voorzitter nationale monumentenorganisatie
- Voorzitter Cello Biennale Amsterdam
- Lid stuurgroep Apeldoorn conferenties

Groot-Brittannië:

- Directeur Valk Management and Advice LTD
- Voorzitter Nederlands Britse Kamer van Koophandel
- Voorzitter adviesraad National Railway Museum
- Bestuurslid Science Museum Group
- Bestuurslid British Quality Foundation
- Bestuurslid Dutch Centre

Tanja Nagel, tevens lid auditcommissie

- Lid van de Raad van Toezicht van Stichting Oncode, voorzitter Audit commissie
- Commissaris bij Kasbank N.V.
- Lid van de Raad van Toezicht van de Veerstichting
- Lid van de Raad van Advies van Frans Hals Museum / De Hallen Haarlem
- Bestuurslid Universiteitsfonds Utrecht, Universiteit van Utrecht
- Lid Raad van Commissarissen EY LLP Nederland
 - Lid Auditcommissie
 - Lid Governance & Compliance committee
- Lid Raad van Commissarissen PNO
- Lid Raad van Advies Hermon Erfgoed BV

Isaïc Kalisvaart, tevens lid auditcommissie

- Voorzitter Raad van Toezicht Onsbank
- Bestuur Museum Beelden aan Zee, Schevingen / Den Haag
- Lid Dean's Council Yale School of Architecture
- Lid Raad van Advies Neinver, Madrid
- Directeur Midco3/ Consolis Group
- Directeur/eigenaar Kalisvaart&Company

Emily Ansenk

- Lid bestuur Stichting Rotterdamse ondernemersbelangen
- Lid van de jury van de Sacha Tanja Penning
- Lid bestuur Job Dura Fonds
- Voorzitter jury Henri Winkelman Award
- Lid Raad van Advies Art Rotterdam

Thessa Menssen, tevens lid auditcommissie

- Lid Raad van Toezicht MARIN (Maritime Research Institute Netherlands)
- Lid Raad van Commissarissen Alliander
- Commissaris FMO
- Lid raad van toezicht Kröller Müller Museum
- Lid Raad van Toezicht Stichting Topvrouw van het Jaar
- Commissaris PostNL